

Samenwerken aan inclusief onderwijs 2.0

Ondersteuningsplan SWV Twente Oost PO 2026-2030

*'Op de kaart staat niet
waar ik heen moet'.
zei Kleine Draak*

*'Jouw reis staat op geen enkele kaart',
zei Grote Panda.
'Je moet je eigen pad ontdekken'.*

*Uit: Grote Panda en Kleine Draak,
James Norbury*

Inhoudsopgave

Voorwoord en leeswijzer	3
1. Wat is onze belofte en opdracht?	5
1.1 Onze opdracht	7
1.2 Wanneer spreken we van inclusief onderwijs?	8
2. Organisatie en ontwikkeling binnen het samenwerkingsverband	9
2.1 Ontwikkelingen in de organisatie	11
2.2 Werkwijze bij verwijzingen en de rol van het speciaal (basis)onderwijs	12
3 Samen vormen we een samenwerkingsverband met een gezamenlijk speelveld	13
4. Waar willen we staan in 2035	16
5. De inclusieve school in 2030	17
5.1 Hier staan we in 2026	18
6. De inclusieve wijk in 2030	22
6.1 Hier staan we in 2026	23
7. Inclusief Twente Oost 2030	26
7.1 Hier staan we in 2026	27
8. Bedrijfsvoering in relatie tot het ondersteuningsplan	31
8.1 De weerbarstige praktijk van alle dag	31
8.2 Kwaliteit	32
8.3 Communicatie	32
8.4 Financiën	33
8.5 Begrotingsproces	34
8.6 Vangnetregeling	34
9. Bijlagen	36
10. Lijst met afkortingen	37
11. Lijst met aangesloten schoolbesturen	37

Besluitvormingsproces		
Breed besturenoverleg	Overeenstemming	26 januari 2026
OGOO	Overeenstemming	23 januari 2026 en 2 aansluitende weken
Ondersteuningsplanraad	Instemming	16 maart 2026
Raad van Toezicht	Goedkeuring	8 april 2026
Bestuur	Vaststelling	15 april 2026

Voorwoord en leeswijzer

Met dit ondersteuningsplan gaan we een volgende fase in van passend naar inclusief onderwijs. Vier jaar geleden zijn we begonnen met de eerste beweging richting inclusie en terugkijkend op deze periode constateren we dat er mooie stappen zijn gezet om meer leerlingen thuisnabij onderwijs te bieden. Elk schoolbestuur is hiermee aan de slag gegaan; het onderwerp leeft in de hoofden en harten van onze collega's.

Wat is het verschil tussen passend en inclusief onderwijs?

Bij passend onderwijs staat het individuele kind centraal. We proberen ieder kind zo goed mogelijk mee te laten doen in het regulier onderwijs. Als dat lastig is, organiseren we extra ondersteuning op maat voor het kind. Wanneer het in de klas toch niet lukt, wordt een kind doorverwezen naar een meer passende vorm van speciaal(basis)onderwijs.

In deze manier van werken ligt de nadruk veelal op wat een kind niet kan. We proberen 'problemen in het kind' te behandelen. Dit heeft geleid tot een groeiend parallel systeem van speciaal(basis)onderwijs, in Nederland en ook in ons werkgebied. Tegelijkertijd ontstaat er zo een groep kinderen die minder vanzelfsprekend meedoet in de buurt en in de maatschappij. Kinderen die elke dag met een busje naar school gaan, minder contact hebben met

buurtkinderen en voor wie speelafspraken in de buurt of kinderfeestjes ingewikkelder zijn. Ook voor ouders is het lastiger om andere ouders te ontmoeten.

Binnen het speciaal (basis) onderwijs wordt met kleinere klassen gewerkt en is men vooral gewend om de omgeving rond een kind aan te passen, geordend naar het type specialisme van het speciaal (basis) onderwijs. Inclusief onderwijs draait om de omgeving. Hier kijken we anders. We sleutelen niet aan het kind, maar aan de omgeving rondom het kind. We gaan uit van variatie en verschil, omdat die bij onze samenleving horen en deze verrijken. De eisen die we stellen aan goed onderwijs sluiten aan bij wat alle kinderen nodig hebben en kunnen. Dat betekent dat we onze scholen, de systemen en soms ook ons denken veranderen.

Wie in het onderwijs werkt, draagt bij aan de toekomst van onze samenleving. Daarom willen we echt werk maken van goed onderwijs dichtbij huis, in de wijk of het dorp. Kinderen die van elkaar verschillen kunnen samen opgroeien en zich samen ontwikkelen. Dit kunnen we niet alleen. Leerkrachten, teamleden en ook scholen onderling hebben elkaar nodig. Samen ben je verantwoordelijk voor alle leerlingen op je school en in het onderwijs. Maar ook het onderwijs kan dit niet alleen. Daarom werken we samen met ouders, gemeenten, kinderopvang, voorscholen, voortgezet onderwijs, jeugd(gezondheids) zorg, welzijnspartijen in de wijk en andere partners. Samen creëren we een omgeving waar kinderen kunnen groeien in een samenleving waarin variatie de norm is.

Dit is ook wat de titel van ons ondersteuningsplan uitdrukt: Samenwerken aan inclusief onderwijs 2.0. Intensiever, bewuster en een stap verder, inclusie vertaald naar de praktijk van alledag.

We bouwen voort op de weg die we al zijn ingeslagen. We werken samen aan inclusieve scholen, inclusieve wijken en dorpen en daarmee aan een inclusief werkgebied.

Onze wettelijke taak om passend onderwijs te realiseren sluit aan bij de opdracht van de overheid: in 2035 is het onderwijs inclusief! Dat betekent onderwijs waarin kinderen dichtbij huis, volwaardig en gelijkwaardig toegang hebben tot een leeromgeving waarin zij samen leren, zich ontwikkelen en meedoen.

Met dit plan brengen we dat toekomstbeeld dichterbij. We beschrijven waar we nu (2026) staan en kijken dan vooruit naar het perspectief van 2035. Dan beschrijven wat we in 2030 bereikt willen hebben. Deze weg werken we jaarlijks uit in een concreet jaarplan met bijbehorende doelen en acties. In dit plan wordt ook met gemeenten verder verkend hoe we de samenwerking binnen die gemeente of deelregio willen vormgeven. Het eerste jaarplan gaat van start op 1 augustus 2026.

In het eerste hoofdstuk starten we met een belofte aan de kinderen en de medewerkers en staan we stil bij onze opdracht en wat we bedoelen met inclusief onderwijs. In het tweede hoofdstuk beschrijven we de organisatie van het samenwerkingsverband en hoe

we omgaan met verwijzingen naar het S(B)O. In het hoofdstuk *Samen vormen we een samenwerkingsverband* beschrijven we de onderlinge afhankelijkheid, de wijze van organiseren en het onderscheid tussen de netwerkgroep en de bureauorganisatie. We beschrijven in hoofdstuk 4 waar we willen staan in 2035, waarbij 'werken aan een inclusieve leeromgeving' centraal staat. De hoofdstukken 5, 6 en 7 vormen het hart van het plan, hier is beschreven hoe en met wie we werken aan de Inclusieve school in 2030, de Inclusieve wijk/dorp in 2030 en Inclusief SWV Twente Oost in 2030. Elk hoofdstuk start eerst met een beschrijving waar we staan in 2026, waarbij we kort terugkijken op de vorige planperiode.

In het laatste hoofdstuk, Bedrijfsvoering is aandacht voor de weerbarstige praktijk, kwaliteit en financiën en tot slot is de vangnetregeling opgenomen.

Alle belangrijke bijlagen zijn met een link te bereiken en zijn te vinden op onze [website](http://www.swvtwenteoostpo.nl) www.swvtwenteoostpo.nl

Om de leesbaarheid te bevorderen spreken we van school of scholen, hier kan ook integraal kindcentrum (IKC) gelezen worden. Waar gesproken wordt over ouders, kan ook verzorgers gelezen worden. We spreken veel over de wijk, hier bedoelen we ook een dorp of een gebied op het platteland of buurtschap mee.

Hengelo, april 2026

Ans Hilberink, directeur

Peter Breur, voorzitter

1. Wat is onze belofte en opdracht?

Inleiding

Het ondersteuningsplan 2022 – 2026 heeft, door te werken aan 10 ambities, een mooie basis gelegd om passend onderwijs inclusiever te maken.

We kunnen aan de hand van deelnamecijfers en nieuwe TLV-afgiftes door het SWV een ontwikkeling in beeld brengen, maar grafieken en cijfers vertellen maar een deel van het verhaal.

Er zijn vooral mooie kwalitatieve stappen gezet richting inclusief onderwijs en er heeft een verandering in mindset plaatsgevonden. Verhalen hierover zijn te vinden op onze [website](#).

De 10 ambities uit het vorige ondersteuningsplan koppelen we aan de drie lijnen in het nieuwe ondersteuningsplan, waarmee we focus aanbrengen op werken aan:

- De inclusieve school
- De inclusieve wijk
- Het inclusieve samenwerkingsverband

We maken bij elke lijn zichtbaar hoe de ambities uit het vorige plan doorwerken en een basis hebben gelegd voor de beweging van passend naar inclusief onderwijs.

We starten bij de belofte aan de kinderen en de medewerkers uit ons samenwerkingsverband. Deze twee beloftes maken duidelijk waar we voor staan en wat we belangrijk vinden in het onderwijs. Daarna beschrijven we onze opdracht en wanneer we spreken van inclusief onderwijs.

Op school zien we wie jij bent. Niet alleen wat je leert, maar ook hoe jij je voelt en wat je nodig hebt binnen en buiten de klas. We weten dat kinderen verschillend zijn en dat die verschillen erbij horen. Jij hoeft dus niet te veranderen om hier te mogen leren en meedoen.

We maken de school sterker en flexibeler, zodat je samen kunt leren met andere kinderen in de groep. In een groep leert niet iedereen op dezelfde manier of in hetzelfde tempo. Dat is normaal, je hoeft ook niet alles direct te kunnen. Waar mogelijk passen we aan hoe we lesgeven, hoe we samen spelen en hoe de school is ingericht. Zo zorgen we dat jij mee kunt doen en erbij hoort.

We doen het samen: met jou, je ouders, je juf of meester en als het nodig is met extra hulp van anderen. We weten dat leren soms lastig is en dat erbij hoort. Daarom geven we niet snel op, ook niet als het moeilijk wordt. We zoeken samen naar oplossingen die werken in het dagelijks leven op school.

We ontdekken samen wat jij al kunt en wat je nog wilt leren en bereiken. Zo vinden we steeds manieren om je op school verder te helpen in de groep. In ons samenwerkingsverband werken alle scholen samen, ook met anderen die jou kunnen helpen.

Iedereen is welkom

- We vinden dat ieder kind in school zichzelf moet kunnen zijn en zich moet kunnen ontwikkelen.
- We vinden verschillen tussen kinderen normaal en waardevol
- We luisteren naar jou en je ouders, en passen ons als school aan waar nodig.
- We zoeken samen naar wat jou helpt, in de klas, thuis en daarbuiten.
- En blijven graag met jou en je ouders in gesprek of dit gelukt is.

We beloven jou als medewerker een school waarin je samen met collega's en andere professionals verantwoordelijk bent voor goed onderwijs voor alle kinderen uit de wijk of het dorp. Je staat er niet alleen voor; vragen over leren, gedrag en ontwikkeling bespreek je samen en pak je met elkaar op.

Je werkt in een team waarin we kijken naar wat kinderen nodig hebben als groep en naar wat we als school kunnen versterken. We zoeken de oplossingen niet bij het individuele kind alleen, maar in ons handelen, onze lessen en onze organisatie. We leren van elkaar, proberen dingen uit en stellen bij waar nodig.

In de praktijk betekent dit dat je samen voorbereidt, reflecteert en ontwikkelt. Je kunt rekenen op collega's die meedenken, andere professionals in en om de school en ruimte om je vakmanschap verder te ontwikkelen. We bouwen aan een veilige en inclusieve leeromgeving waarin kinderen mee kunnen doen en teamleden zich gehoord voelen. We beloven een professionele cultuur waarin samenwerken vanzelfsprekend is, fouten maken mag en leren centraal staat. Met elkaar werken we aan goed onderwijs, elke dag opnieuw!

1.1 Onze opdracht

Als samenwerkingsverband hebben we de opdracht met elkaar om een dekkend netwerk te organiseren waarbij scholen, samen met netwerkpartners, werken aan een inclusieve leeromgeving. Het doel hiervan is om zoveel mogelijk kinderen goed en thuisnabij onderwijs te bieden.

Hiermee werken we aan onze maatschappelijke opdracht zoals die beschreven staat in de *Contouren werkagenda Route naar Inclusief onderwijs 2035* en die verder is uitgewerkt in het Beleidskader met elkaar voor alle kinderen en jongeren werken aan een inclusieve leeromgeving.

*'Binnen een inclusieve leeromgeving zijn alle kinderen welkom op een school dichtbij huis. Er wordt vanuit een pedagogische basis gewerkt aan de brede ontwikkeling van alle kinderen. Elk kind ontwikkelt zich, wordt gezien en hoort erbij. De kinderen leren met - en van elkaar. Het schoolteam is multidisciplinair en biedt de ondersteuning die nodig is om **ALLE** kinderen onderwijs te bieden. De inclusieve leeromgeving is toegankelijk voor alle kinderen, leerkrachten en ouders'*.*

* Uit OCW Beleidskader: Met elkaar voor alle kinderen en jongeren werken aan een inclusieve leeromgeving.

In de afgelopen periode hebben we veel aandacht besteed aan de mindset over inclusief onderwijs. Nu leggen we de focus op het creëren van een inclusieve leercontext.

Onderstaande afbeelding brengt de ontwikkeling van 2022 naar 2035 in beeld.

1.2 Wanneer spreken we van inclusief onderwijs?

Om niet in discussie te vallen over wat inclusief onderwijs wel en niet inhoudt, sluiten we ons aan bij de beschrijving van inclusief onderwijs van Mel Ainscow. Hij is een vooraanstaande Britse onderwijswetenschapper, die

bekend staat om zijn werk op het gebied van inclusie en onderwijsverbetering. Hij heeft vier principes van inclusie gedefinieerd die we als samenwerkingsverband omarmen.

** Ainscow ziet inclusie niet alleen als het opnemen van kinderen met extra ondersteuningsbehoeften, maar als een proces van voortdurende verbetering. Het doel is dat alle kinderen, ongeacht hun achtergrond of beperking, volwaardig kunnen meedoen in het onderwijs.*

Zijn vier kernprincipes van inclusie:

- Inclusie is een proces en is nooit af.
- Inclusie is gericht op het identificeren en wegnemen van barrières.
- Niet het kind, maar het systeem moet veranderen.
- Inclusie is gericht op de aanwezigheid, participatie en prestatie van alle kinderen en betekent dus aandacht voor deze drie dimensies.

Kinderen moeten actief betrokken zijn (deelname), zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen (presteren). Inclusie betreft alle kinderen, niet alleen specifieke groepen

Als samenwerkingsverband gaan we het pad op van 'samen leren'. Dit 'samen leren' speelt zich af tussen kinderen, leerkrachten en andere professionals, medewerkers en ouders, tussen scholen, tussen deelregio's, tussen bestuurders, tussen onderwijs en gemeenten; overal zien we dit als een parallel proces. We bouwen met elkaar aan een inclusieve leeromgeving, waarbij samenwerken, ontwikkelen en vertrouwen onze belangrijkste basishouding is. Als samenwerkingsverband dragen we bij aan een cultuur waarin preventie en normalisering in het onderwijs centraal staan. Cruciaal in deze ontwikkeling is een samenwerking met gemeenten die wordt gekenmerkt door continuïteit en betrouwbaarheid. Werken aan lokale teams in de wijk, waarbij de school een laagdrempelige plaats is om als 'eerste aanspreekpunt' te kunnen dienen voor kinderen en gezinnen. De focus ligt hier dan op het 'versterken van de sociale basis', waarbij zowel gemeenten als het onderwijs een gemeenschappelijke rol hebben.

In het volgende hoofdstuk beschrijven we hoe we georganiseerd zijn, waar ons werkgebied zich bevindt en hoe we omgaan met een (tijdelijke) plaatsing naar het S(B)O en hoe we de rol van het gespecialiseerde onderwijs zien.

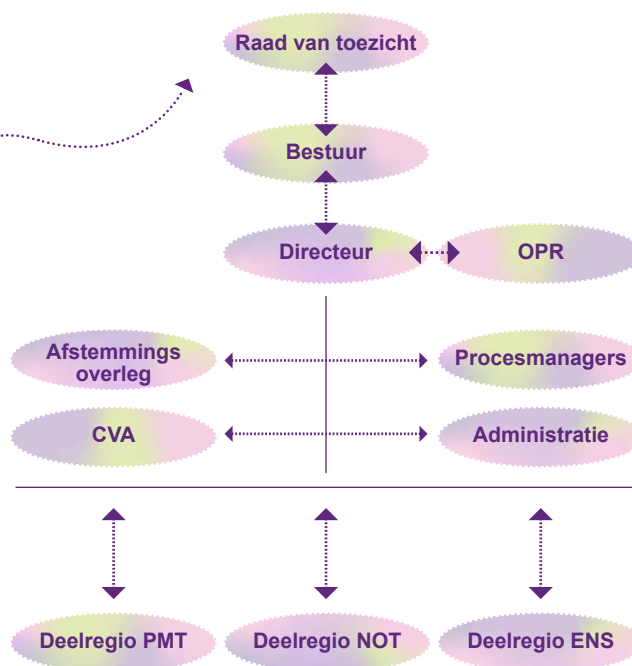
** Ainscow, M (2005) Developing inclusive education systems: what are the levers for change? Journal of Educational Change.*

2. Organisatie en ontwikkeling binnen het samenwerkingsverband

Als SWV Twente Oost PO werken we met het decentrale- of schoolmodel. Op basis van het leerlingenaantal worden de middelen passend onderwijs toebedeeld aan de schoolbesturen. Hiermee zijn schoolbesturen verantwoordelijk voor de zorgplicht en de inzet van de ondersteuningsmiddelen vanuit het SWV. Schoolbesturen kunnen deze middelen inzetten naar eigen inzicht, in lijn met het ondersteuningsplan én passend bij de inrichting van hun scholen en de context waar deze mee te maken hebben.

Bijgaand organogram laat zien hoe we zijn georganiseerd.

SWV Twente Oost PO

Bestuur

Het bestuur van het Samenwerkingsverband bestaat uit 4 aangesloten bestuurders, waarbij de drie deelregio's en het speciaal onderwijs zijn vertegenwoordigd. De dagelijkse leiding, verbinding en coördinatie is belegd bij een directeur, die verantwoording aflegt aan het bestuur.

Afstemmingsoverleg (AO)

Het afstemmingsoverleg bestaat uit de directeur in de rol van voorzitter, de drie coördinatoren van de deelregio's en twee vertegenwoordigers uit het speciaal onderwijs. Het afstemmingsoverleg is verantwoordelijk voor beleidsvoorbereiding en beleidsontwikkeling. Het AO speelt een belangrijke rol in de totstandkoming van het ondersteuningsplan en stuurt ook op de uitvoering en monitoring hiervan.

Intern toezicht

Het intern toezicht van het samenwerkingsverband wordt uitgeoefend door een onafhankelijke Raad van Toezicht. Het bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht, de periodieke managementrapportages zijn hier een belangrijk instrument in. Daarnaast zijn leden van de Raad van Toezicht uitgenodigd bij bijeenkomsten die vanuit het SWV worden georganiseerd en spreken zij twee keer per jaar de Ondersteuningsplanraad (OPR). De RvT werkt met een toezichtkader en heeft een commissie kwaliteit en een auditcommissie ingesteld.

Breed besturenoverleg

Drie keer per jaar, of zoveel vaker als nodig is, roept het bestuur de aangesloten bestuurders bij elkaar voor het 'breed besturenoverleg'. Hier worden de ontwikkelingen binnen het SWV Twente Oost PO besproken en de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het ondersteuningsplan.

Medezeggenschap

Het SWV Twente Oost PO beschikt over een ondersteuningsplanraad (OPR) die voor de helft bestaat uit ouders van kinderen uit het SWV en de andere helft uit medewerkers

vanuit aangesloten scholen. De OPR voert medezeggenschap op strategie en beleid uit en komt vier keer per jaar bijeen voor overleg met de directeur van het SWV. Daaraan voorafgaand vindt ook vier keer per jaar een intern overleg plaats waarbij de vergadering wordt voorbereid. De OPR is ook een belangrijke sparringpartner voor de directeur. De RvT en de OPR ontmoeten elkaar minimaal 2x per jaar voor een overleg.

Daarnaast wordt er nog gewerkt met een klankbordgroep van ouders. Bij de oprichting van het Oudersteunpunt is een groep ouders betrokken geweest. Zij blijven de ontwikkelingen met betrekking tot de informatie- en steunvoorziening volgen en treden ook op als klankbord.

Bureauorganisatie

Het samenwerkingsverband werkt met een kleine bureauorganisatie waar een directeur en 2 administratieve medewerkers werken. Andere medewerkers die werkzaamheden verrichten voor het samenwerkingsverband worden ingehuurd vanuit aangesloten schoolbesturen. We werken met 2 procesmanagers hoogbegaafdheid en een procesmanager voor het Oudersteunpunt en Schoolaanwezigheid.

De commissie van arrangeren (CVA) bereidt de besluiten van de directeur voor over de toekenning van toelaatbaarheidsverklaringen. Hiervoor hebben we een groep van 10 deskundigen die zich een dagdeel per week inzetten om het benodigde onafhankelijk deskundigenadvies te kunnen geven bij de

toekenning van een toelaatbaarheidsverklaring. De deskundigen rouleren op basis van beschikbaarheid en benodigde expertise in de wekelijkse CVA-vergadering. Ook is secretariële ondersteuning voor de CVA beschikbaar en de commissie kent een niet inhoudelijk voorzitter.

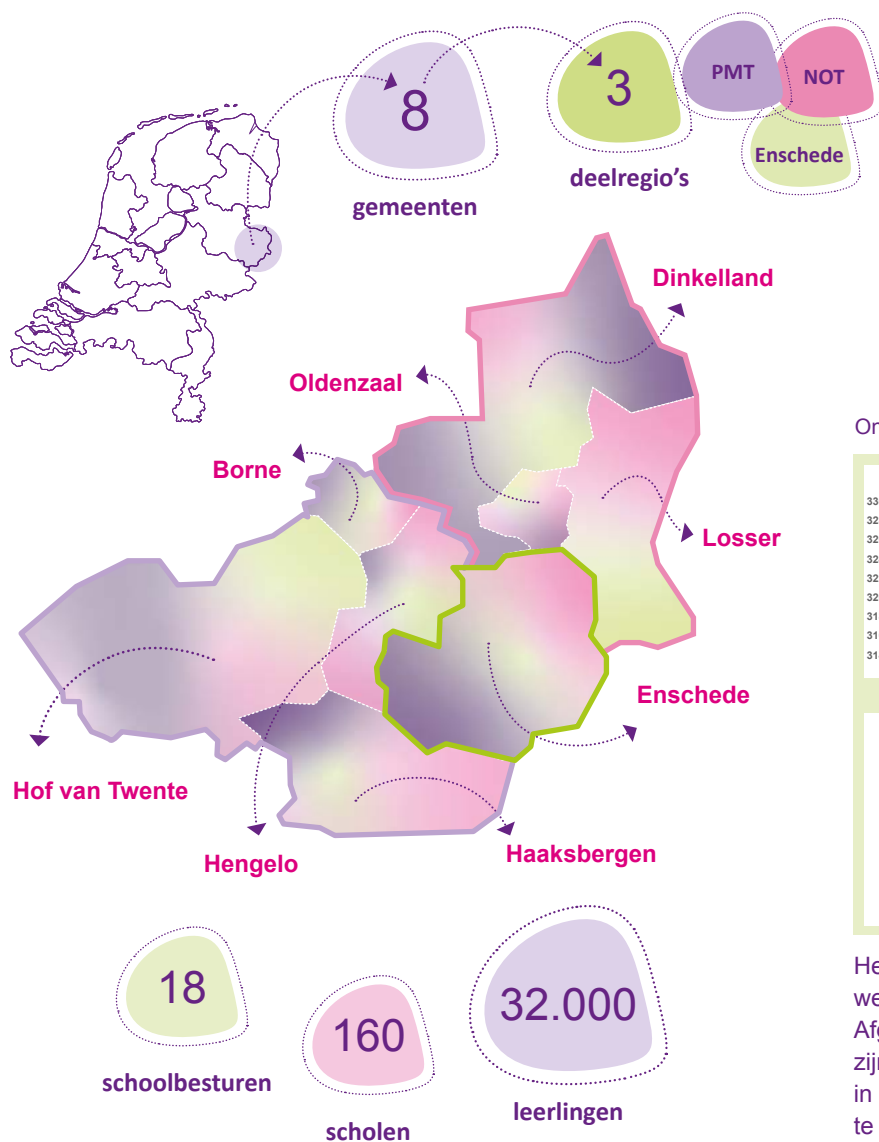
Bedrijfsvoering, financiën en beleid op gebied van HR is uitbesteed aan Onderwijs Bureau Twente.

Organisatie en governance

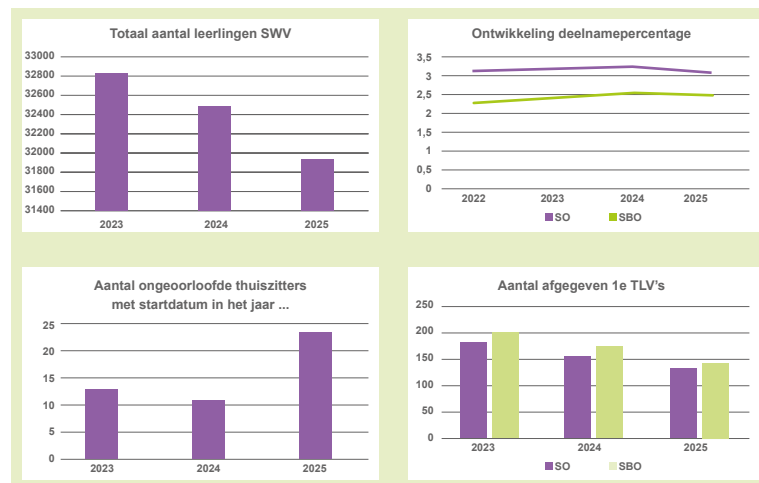
De besturing van Samenwerkingsverband Twente Oost PO ligt bij een bestuur. In dat bestuur zijn de drie deelregio's en het speciaal onderwijs vertegenwoordigd. Het toezicht is belegd bij een driehoofdige raad van toezicht, die geheel onafhankelijk is. Zowel bij het bestuur als de raad van toezicht wordt gewerkt met een rooster van aftreden. De dagelijkse leiding van het SWV ligt bij een directeur, bijgestaan door uit elke deelregio een coördinator, die samen met een afvaardiging uit het SO, met elkaar het afstemmingsoverleg vormen. In de afgelopen planperiode zijn de statuten en het bestuurlijke reglement vernieuwd en opnieuw ondertekend.

Deze opbrengsten en de opbrengsten uit verschillende bijeenkomsten die we georganiseerd hebben vormen een belangrijke bron voor de stappen die we in het nieuwe plan willen zetten met elkaar.

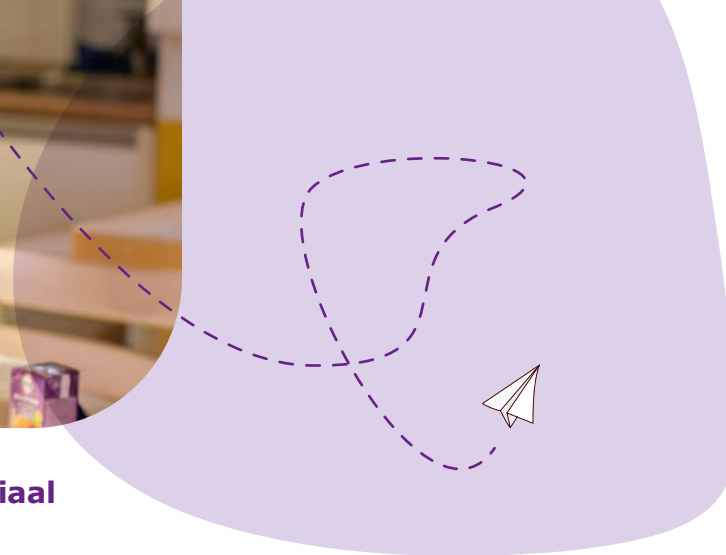
2.1 Ontwikkelingen in de organisatie

Ontwikkelingen in de leerlingaantallen en verwijzingen

Het deelnamepercentage gaat over leerlingen uit ons SWV die daadwerkelijk zijn ingeschreven bij het speciaal (basis)onderwijs. Afgifte eerste TLV's zijn de TLV's die door het samenwerkingsverband zijn afgegeven. Hier zijn de hernieuwingen of gewijzigde type TLV's niet in meegenomen. Een TLV hoeft niet altijd tot deelname aan het S(B)O te leiden.

2.2 Werkwijze bij verwijzingen en de rol van het speciaal (basis)onderwijs

Er is in het werkgebied van Twente Oost een gevarieerd aanbod van scholen voor gespecialiseerd (basis) onderwijs. Het speciaal (basis) onderwijs ontwikkelt zich naar expertisecentra. Hoe dit ingevuld wordt, ontwikkelt zich in de komende planperiode. Hiervoor wordt ook afstemming met gemeenten gezocht. We verwachten dat deze ontwikkeling meerdere planperiodes gaat beslaan.

Ons vertrekpunt is dat kinderen binnen het regulier onderwijs naar school gaan, waarbij ondersteuning beschikbaar is vanuit het netwerk om de school of in de wijk. Als de extra ondersteuning op de school niet voldoende ondersteuning biedt kan de leerling de (gedeeltelijke) tijdelijke overstap maken naar het S(B)O.

De komende periode blijven we inzetten op samen met de reguliere scholen het ondersteuningsaanbod te verbreden. Het doel is dat minder kinderen de overstap hoeven te maken naar het gespecialiseerde onderwijs en dat meer kinderen weer de overstap maken vanuit het S(B)O naar het regulier onderwijs. Een zorgvuldig ingericht proces is in beide situaties van belang. Hiervoor is een proces ingericht van [TLV-afgifte van 2 jaar](#), waarbij de verwijzende school aangesloten blijft bij de ontwikkeling van de leerling, met als doel om weer

terug te kunnen keren. Ook de school geeft zichzelf hiervoor een ontwikkelopdracht in het aanvraagformulier. Voordat een leerling geplaatst kan worden bij een school voor S(B)O is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) van het samenwerkingsverband nodig. De route en procedure staan beschreven in de [Procedure aanvraag TLV](#) en het [Beoordelingskader TLV](#).

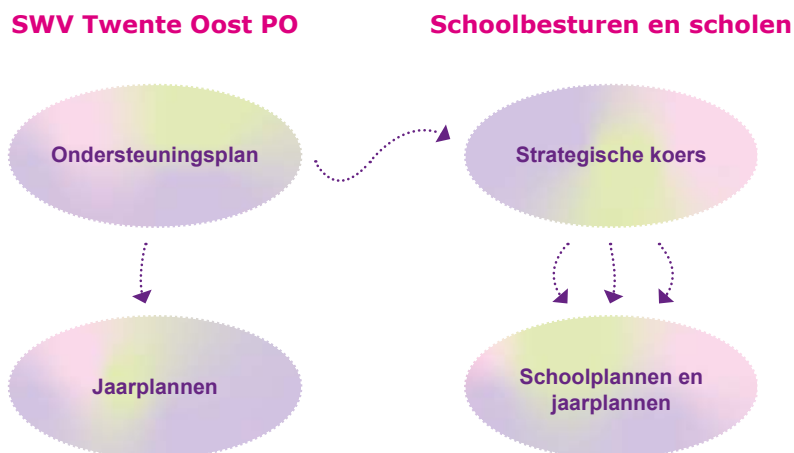
Er worden ook kinderen aangemeld bij het S(B)O van buiten het onderwijs, vanuit de (gespecialiseerde) voorschoolse voorzieningen. We noemen dat de onderinstroom in het speciaal (basis) onderwijs. De afgelopen jaren zagen we dit flink toenemen. In de komende planperiode willen we deze kinderen kennen in het regulier onderwijs en meer invloed krijgen op hun wijze van starten op school. We willen toewerken naar het uitgangspunt dat kleuters in principe starten

binnen het reguliere onderwijs, tenzij ...* Een passende route van zorg (specialistische kinderdagcentra) naar (regulier) onderwijs wordt de komende tijd doorontwikkeld. Als een TLV wordt afgegeven, doen we dat in principe voor 2 jaar. We stimuleren hiermee dat kinderen weer terug kunnen naar de school van herkomst, of een andere reguliere basisschool. De verwijzende basisschool blijft aangesloten bij de ontwikkeling van het kind, hiervoor hebben we een stroomschema ontwikkeld, een protocol kansrijk plaatsen en een protocol bao/bao plaatsing. In de lijst bijlagen staat de link naar deze documenten weergegeven.

**tenzij is niet nader ingevuld. Vooralsnog ligt dit oordeel bij de professionals, in samenwerking met ouders.*

3 Samen vormen we een samenwerkingsverband met een gezamenlijk speelveld

Als scholen en schoolbesturen goed met elkaar samenwerken, kunnen we veel betekenen in het creëren van een goed dekkend en thuisnabij netwerk voor de kinderen uit het werkgebied. Om inclusief en thuisnabij onderwijs verder te ontwikkelen voor alle kinderen hebben we elkaar binnen het samenwerkingsverband hard nodig. Geen van de partijen kan alleen voldoen aan de wettelijke opdracht waar we voor staan. Ouders, schoolbesturen, scholen, kinderopvang, jeugdhulporganisaties, gemeenten en het samenwerkingsverband als geheel dragen hier vanuit verschillende rollen allemaal aan bij.

Dit vraagt om een onderzoekende en lerende cultuur, waarin we met elkaar ver kunnen komen. We spiegelen steeds ons onderwijs, onze school en onze organisatie. We spreken in het SWV af dat schoolbesturen in hun strategische koers de beleidsvoornemens uit het ondersteuningsplan overnemen. En dat scholen dit weer opnemen in hun schoolplan.

In dit samenspel onderkennen we verschillende partijen, waarbij we intensief met elkaar samenwerken.

Werken aan bovengenoemde ambitie is een samenspel met verschillende partijen vanuit verschillende rollen en eigen verantwoordelijkheden. Hieronder wordt kort beschreven wie welke rol heeft, waarbij het uitgangspunt is het [Programma van eisen van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap \(OCW\)](#).

Kinderen en hun ouders/verzorgers

Met ouders en kinderen werken we vanuit partnerschap. Medewerkers en ouders erkennen elkaars expertise en hebben elkaar nodig om te bewerkstelligen dat een kind zich optimaal kan ontwikkelen. In de afgelopen periode is de positie van ouders en kinderen versterkt met behulp van de Wet versterking positie ouders en kinderen in passend onderwijs. De wet regelt onder andere dat het schoolondersteuningsprofiel is opgenomen in de schoolgids en kinderen hebben hoorrecht gekregen bij alle fasen van het ontwikkelingsperspectief. In de verdere ontwikkeling van inclusief onderwijs moeten kinderen en ouders gesprekspartner zijn, de toegankelijkheid

en vindbaarheid van informatie vraagt nog om verbetering. Het Ouder- en Jeugdsteunpunt is ingericht vanuit het SWV Twente Oost PO en is een plek waar ouders laagdrempelig informatie kunnen vinden en ondersteuning kunnen krijgen in hun rol als gesprekspartner. De eerste verantwoordelijkheid voor het informeren en steunen van ouders ligt vanzelfsprekend bij de school.

Het Ouder- en Jeugdsteunpunt is opgezet in samenwerking met een groepje ouders, zij blijven ons periodiek voeden vanuit een klankbordgroep functie.

Via de ondersteuningsplanraad hebben ouders, samen met professionals, ook invloed en medezeggenschap op het beleid van het samenwerkingsverband.

Schoolbesturen en scholen

Schoolbesturen en scholen zijn verantwoordelijk voor het organiseren en aanbieden van goed onderwijs binnen hun eigen instellingen. Het betreft hier dan scholen die toegankelijk zijn voor een brede groep kinderen, inclusief onderwijs kunnen bieden en thuisnabij georganiseerd zijn. Binnen Twente Oost PO spreken we af dat ieder schoolbestuur hier een ambitieuze koers aanhoudt voor de scholen en doelen formuleert die deze beweging ondersteunen.

Een schoolbestuur is verantwoordelijk voor de basisondersteuning, de extra ondersteuning en het blijven realiseren van een dekkend netwerk van onderwijsvoorzieningen. Het schoolbestuur stuurt op het naleven van de zorgplicht van scholen in de eigen organisatie en werkt samen met collega-be-

stuurders in het onderwijs. Het belang van die samenwerking wordt waar mogelijk benadrukt.

Het team op de school kent zijn leerlingenpopulatie en stemt het onderwijs hierop af. Hiermee ontwikkelt de school zich actief tot een inclusieve school, waarbij de nadruk ligt op het versterken van de eigen talenten en mogelijkheden van de kinderen. Vanuit het samenwerkingsverband verwachten we dat elke school het beleid van het samenwerkingsverband vertaalt naar de eigen (jaar) plannen. We willen hier beweging zien richting de inclusieve leeromgeving, scholen volgen hier hun eigen pad met partners rond de school om een contextgerichte en inclusieve leeromgeving in te richten. Door het alledaagse, met zijn ups en downs, te benadrukken voorkomen we onnodige stigma's en labels en wordt eventuele hulp beschikbaar vanuit en binnen de school. Binnen zo'n cultuur voelen kinderen zich gewaardeerd en kunnen ze meedoen, ongeacht de uitdaging. Dit vraagt van professionals een lerende en reflectieve houding.

De school heeft zorgplicht en is verantwoordelijk voor het vinden van een andere passende school als het niet aan de ondersteuningsbehoefte van het kind kan voldoen, bij voorkeur in de eigen wijk.

Gemeenten en netwerkpartners

SWV Twente Oost PO is een samenwerkingsverband voor de regio Twente Oost dat bestaat uit acht gemeenten. Gemeenten en

samenwerkingsverband werken nauw samen vanuit één gedeelde visie op inclusief onderwijs en het onderwijs-zorg continuüm.

Volgens de wet moeten ze overleggen om tot overeenstemming te komen (OGOO) over de gemeentelijke LEA's, de uitvoering van de Jeugdwet van de gemeente en het Ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Gemeenten houden via de leerplichtambtenaren toezicht op de naleving van de Leerplichtwet. Samen met partners is een beweging op gang gebracht om te komen tot optimale schoolaanwezigheid. Daarnaast zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de (onderwijs)huisvesting en de uitvoering van het leerlingenvervoer. Op lokaal niveau zorgen gemeenten voor integratie van onderwijs en jeugdhulp, waar mogelijk wordt dit afgestemd en verder ontwikkeld binnen de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente (SJT). Gemeenten, SWV Twente Oost PO, de voor- en vroegschool, jeugdhulp en het SWV 2302VO werken samen aan inclusief en thuisnabij onderwijs. Als partners leren we van en met elkaar om kinderen een ononderbroken ontwikkeling te bieden. Binnen de scholen bevinden zich multidisciplinaire teams, waarin verschillende professionals, in samenwerking met ouders, hun expertise inzetten om aan te sluiten bij de behoeften van de leerlingen in die context. Iedere wijk of dorp heeft daarbij zijn eigen uitdagingen, groot of klein, waardoor verschillen tussen scholen, wijken en deelregio's logisch en vanzelfsprekend zijn.

‘ Samenwerking als basis ’

We hebben elkaar nodig

Een inclusieve leeromgeving is de belangrijkste basis waarin alle kinderen zich gezien en gehoord voelen. Dit sluit aan bij het versterken van de sociale basis, waar gemeenten beleid op voeren. Ieder kind is in eerste instantie welkom op de basisschool en wordt gezien en gehoord. Hiervoor werken we samen binnen scholen, tussen scholen in de wijk of het dorp, in de deelregio's en het gehele werkgebied van het samenwerkingsverband. We zorgen voor een veilige en samenhangende omgeving, waarin onderwijs, jeugdhulp en andere partners nauw samenwerken. Zij kennen de kinderen goed en ondersteunen hen en hun medewerkers, zodat kinderen zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen. Samen met scholen, schoolbesturen en netwerkpartners werken we daarmee ook aan een inclusieve wijk. Door hun populatie te kennen en de krachten van de wijk te bundelen, kunnen scholen samen verantwoordelijkheid dragen voor het onderwijs aan kinderen in die wijk.

Scholen zorgen gezamenlijk voor een dekkend netwerk van onderwijsvoorzieningen. SWV Twente Oost PO werkt aan een cultuur waarin preventie en normaliseren binnen het onderwijs centraal staat en bouwt samen met de 8 gemeenten, schoolbesturen, scholen, jeugdhulp, voorschoolse voorzieningen en andere partners aan een inclusieve leefomgeving in de wijk, dorp of stad. Middelen worden doelgericht ingezet, afgestemd op wat (groepen) kinderen nodig hebben, zowel op school als in hun leefomgeving.

In de volgende hoofdstukken werken we dit uit met de inclusieve school, de inclusieve wijk en het inclusieve werkgebied van het samenwerkingsverband

4. Waar willen we staan in 2035

In het beleidskader van het ministerie van OCW wordt toegewerkt naar 2035, dit jaar nemen we in dit plan ook mee als venster op de toekomst. In de tussenstap van 2030, de periode waar dit ondersteuningsplan over gaat, blijven we de koers houden op 2035. We denken dat het onderwijsveld er dan als volgt uit kan zien.

Scholen binnen ons samenwerkingsverband werken in 2035 vanuit een inclusieve en contextgerichte aanpak. Dat betekent dat de aandacht minder uitgaat naar individuele ondersteuning, maar juist naar het versterken en uitbreiden van het ondersteuningsaanbod binnen de school. Zo krijgt ieder kind de kans zich optimaal te ontwikkelen. Scholen en netwerkpartners bouwen samen aan een sterk netwerk in de wijk of in het dorp. Ze delen kennis, bundelen hun krachten en nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor goed onderwijs aan alle kinderen. Dit werken we verder uit in de 'inclusieve school'.

Binnen het onderwijs-zorgcontinuüm werken alle partners samen aan een inclusieve samenleving, waarin ieder kind de ruimte krijgt om te groeien en van betekenis te zijn. Kinderen kunnen zich ononderbroken ontwikkelen binnen een samenhangend regionaal aanbod van onderwijs, welzijn en zorg. De randvoorwaarden zijn zodanig ingericht dat samenwerking aanvullend is, met als doel om met elkaar bij te dragen aan een dekkend netwerk. In dit onderdeel richten we ons op

meerdere scholen in de wijk, dit wordt verder vertaald in de inclusieve wijk.

Scholen voor speciaal (basis) onderwijs hebben zich omgevormd naar expertisecentra en bevinden zich in de nabijheid van reguliere scholen, of werken onder één dak. Het werkgebied van deze specialistische voorzieningen stijgt boven de wijken uit, zij hebben een regionale functie. Zij brengen benodigde expertise naar scholen in de wijk en bieden ook onderwijs aan kinderen met een hoog specialistisch karakter. Het aantal kinderen dat hier gebruik van maakt is sterk afgenomen. Deze beweging wordt verder verkend in het deel 'inclusief SWV'.

In de volgende drie hoofdstukken beschrijven we de lijnen naar de toekomst via de inclusieve school, de inclusieve wijk en het inclusieve samenwerkingsverband. Elk hoofdstuk start met een beschrijving waar we nu staan. Dit is een meer evaluatief deel, waarbij kort de ambities uit de vorige planperiode terugkomen. Dan beschrijven we schematisch kort het toekomstbeeld voor 2035 en waar we als tussenstap willen staan in 2030. Onder de categorie 'zo gaan we dat doen', wordt op drie niveaus beschreven wie vanuit welke rol een bijdrage levert.

Dit toekomstbeeld vraagt om tussenstappen in de komende beleidsperiode; in dit plan werken we dat voor 2030 verder uit, waarbij we ook focus houden op 2035. In de komende periode ligt de nadruk op het samen bouwen aan een inclusieve leeromgeving, waarbij we uitgaan van de kernelementen van een inclusieve leeromgeving. Die kernelementen zijn samengevat:

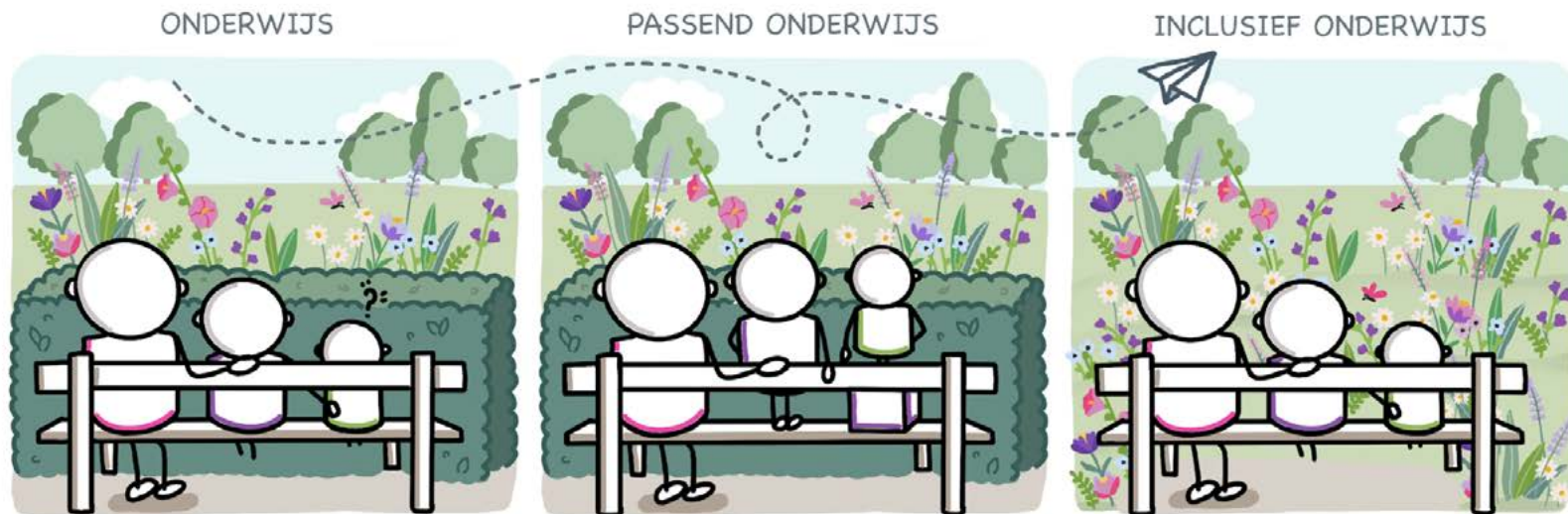
- *Iedereen is welkom, ontwikkelt zich en hoort erbij (cultuur, mindset)*
- *Er is goede ondersteuning voor iedereen (zowel voor medewerkers als voor kinderen, praktijk)*
- *Er wordt blijvend gewerkt aan kwalitatief goed onderwijs, alle kinderen participeren en leren (praktijk). Het onderwijs is groepsgericht, waarbij er ruimte blijft voor kindgerichte ondersteuning, zodat ieder kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen. Er is een doorgaande ontwikkelingslijn naar, in en na het onderwijs.*

5. De inclusieve school in 2030

De inclusieve school is een plek waar alle kinderen en gezinnen welkom zijn. Het is een omgeving waar kinderen kunnen leren en van profiteren. Wat noodzakelijk is voor één leerling, is vaak ook goed voor de hele groep. Er wordt gewerkt volgens het principe van de inclusieve pedagogiek*: 'Wat je aanbiedt als aanpassing voor een individuele leerling maak je beschikbaar voor alle kinderen'. Door een samenhangende, ondersteunende en veilige leeromgeving te bieden zorgt de school voor stabiliteit en voortgang in de ontwikkeling van alle kinderen. Er is een cultuur waarin alle kinderen en medewerkers zich gezien en gehoord voelen en waarbij normaliseren zoveel mogelijk dagelijkse realiteit is. Onderwijs en andere partners werken nauw samen binnen de school, voegen hun expertise in en kennen de kinderen en gezinnen goed.

**Gijs van Gemert, Karlieneke Speijers en Sofie Sergeant: Inclusief gedrag*

De medewerker ervaart er niet alleen voor te staan om de passende context te bieden aan kinderen met specifieke ondersteuningsvragen. Teamleden ondersteunen elkaar in de werkwijze in de groep en het bredere team in iedere school draagt hier ook aan bij. De school is zich bewust van het belang van een brede pedagogische basis en ontwikkelt zich hierin ook vanuit de inclusieve pedagogiek. In school zijn door combinaties van expertise altijd meerdere perspectieven aanwezig om het aanbod goed vorm te geven en door te blijven ontwikkelen.

5.1 Hier staan we in 2026

Versterking van de basisondersteuning

In de afgelopen planperiode is binnen het samenwerkingsverband gewerkt aan het versterken van de basisondersteuning in de scholen. Trajecten gericht op 'de basis op orde', de ontwikkeling van intern begeleiders naar kwaliteitscoördinatoren en een vernieuwd handboek basisondersteuning hebben bijgedragen aan een stevigere basis voor inclusiever onderwijs. Tegelijkertijd wordt een verdere verschuiving gemaakt van individuele ondersteuning naar een meer contextgerichte aanpak, onder andere gestimuleerd door aangepaste TLV-procedures en beïnvloed door co-teaching. Via co-teaching wordt het leerkrachthandelen versterkt.

De samenwerking in de doorgaande lijn van voorschool naar primair en voortgezet onderwijs is versterkt, bijvoorbeeld door de inzet van VO-functionarissen, POVO-instrumenten en goede samenwerkingsafspraken tussen voorschool en onderwijs. De startarrangementen voor kleuters bieden meer kleuters een goede start in het regulier onderwijs. Voor leerlingen met een hoog leerpotentieel zijn kwaliteitskaders ontwikkeld en is een professionele consultatie- en ondersteuningsstructuur ingericht.

Daarnaast zijn stappen gezet in het versterken van ouderbetrokkenheid en ondersteuning via het oudersteunpunt en in het stimuleren van schoolaanwezigheid door o.a. een betere registratie en multidisciplinaire samenwerking. Het aantal nieuw afgegeven TLV's is de afgelopen twee jaar gedaald, maar de onderinstroom in het S(B)O en het aantal tijdelijk uitgevallen kinderen vragen nog verder aandacht en analyse.

Normaliseren en versterken van de sociale basis

De didactische en pedagogische basis op scholen is versterkt, maar wat bedoelen we met het versterken van de sociale basis of normaliseren vanuit het perspectief van een school? Als een kind qua gedrag opvalt of niet mee kan komen met het tempo van de groep, kan de school toch de werkwijze richten op wat er wél kan. Als dit versterkt kan worden kan een kind weer verder op school en blijft bij de groep horen. Dit verrijkt de werkwijze binnen de school en we leren beter te kijken naar mogelijkheden. De praktijk laat nog vaak zien dat dit lastig is. We zijn geneigd om zaken die 'niet binnen de norm vallen' op te willen lossen buiten de school. Werken aan inclusief onderwijs vraagt dat de school bijdraagt aan het normaliseren en blijft zoeken naar oplossingen of hulpbronnen dichtbij kinderen en gezinnen. Dit inzicht nemen we mee naar de komende planperiode o.a. bij het onderdeel de inclusieve school.

Voor de inclusieve school zetten we, met oog voor het perspectief van 2035, de komende jaren de volgende lijnen uit:

De inclusieve school

Ambitie 2035	Hier willen we staan in 2030	Zo gaan we dat doen
Scholen werken vanuit een inclusieve leeromgeving met kinderen uit de wijk, deze gaan thuis nabij naar school.	Elke school heeft toegang tot ondersteuningsmogelijkheden om de context in de groep en de school te versterken. De basisondersteuning is verbreed met het werken vanuit de context. De nadruk op het individuele kind is verschoven naar een groep kinderen. De zorg/ondersteuningsroutes in scholen zijn aangepast op het werken vanuit een inclusieve leeromgeving.	SWV als organisatie Met het gespecialiseerd onderwijs worden afspraken gemaakt hoe zij zich verder ontwikkelen als expertisenetwerk op een wijze zodat de context van het regulier onderwijs ondersteund wordt. Dit vraagt om keuzes in de financiering, dit wordt door het SWV geagendeerd. Met schoolbesturen worden afspraken gemaakt over de expertise ontwikkeling en versterking in de scholen. Specifieke expertise vanuit het SWV heeft altijd als opdracht de basisondersteuning in de scholen ten aanzien van die expertise te vergroten. Aanjagen dat de zorg/ondersteuningsroute aangepast wordt aan het werken vanuit de context in plaats van het individuele kind. Scholen en schoolbesturen Het ontwikkelen van het vakmanschap in het onderwijs staat centraal. Er wordt een brede gereedheidskist ontwikkeld voor iedere school en iedere medewerker (o.a. co-teaching, teamcoaching, teamtraining, lesvoorbereiding, groepsorganisatie, effectieve leertijd, HGW). Scholen zijn betrokken bij de ontwikkeling hiervan en delen de opgedane kennis. Netwerkpartners in de wijk Samenwerkingspartners in de school bieden ondersteuning in de groep aan kinderen en in de school aan gezinnen. We maken afspraken met gemeenten om van individuele jeugdhulp inzet, toe te werken naar meer collectieve en een lichtere inzet en dit te koppelen aan de school (minder nadruk op vindplaats en meer nadruk op ontwikkel/werkplaats).

De inclusieve school

Ambitie 2035	Hier willen we staan in 2030	Zo gaan we dat doen
De start in het onderwijs is thuisnabij en zo regulier mogelijk.	We hebben alle kleuters, voordat ze 4 jaar worden, in beeld binnen het onderwijs en streven naar een reguliere onderwijsplek in de wijk. Alle kinderen worden 'gekend' door het onderwijs.	SWV als organisatie Ontwikkelen van samenwerkingsafspraken tussen speciaal en regulier onderwijs om expertise toe te voegen aan reguliere scholen om de start van een grotere groep kleuters regulier mogelijk te maken. Vanuit het onderwijs voegen we expertise toe binnen de (specialistische) voorschool voor die kinderen waar vraagstukken zijn op het gebied van wel/geen onderwijs. Het onderwijs kijkt mee in die advisering. We zoeken de samenwerking met (specialistisch) voorschoolse voorzieningen en stimuleren om samen op weg te gaan naar een reguliere inclusieve school. Scholen en schoolbesturen Jonge kinderen die naar een reguliere voorschoolse voorziening gaan starten in principe op een reguliere basisschool. Samen met het S(B)O ontwikkelen we passende groepsarrangementen die jonge kinderen helpen de start daar te kunnen maken. Netwerkpartners in de wijk Voorschoolse partners en gemeenten bevorderen voor kinderen jonger dan 4 jaar thuisnabije inclusieve ontwikkelmogelijkheden, die voor meer kinderen een goede thuisnabije start in het onderwijs mogelijk maken. Dit zijn verdere stappen in de IKC-ontwikkeling. Inzet op vroegsignalering door netwerkpartners gaat altijd vergezeld van versterking van de context van het kind op dat moment, geen labels voor het kind. Gemeenten stimuleren verdere (inclusieve) IKC-ontwikkeling tussen onderwijs en kinderopvang/voorschool om de overgang naar het onderwijs zo soepel mogelijk te maken.

De inclusieve school

Ambitie 2035	Hier willen we staan in 2030	Zo gaan we dat doen
Ouders zijn partners in de school en betrokken bij hun kind en bij de gehele groep kinderen in de groep of school.	Ouders voelen zich gehoord en gezien in school en dragen bij aan een veilig schoolklimaat. Ouders worden meegenomen in de ontwikkelingen in de school op het gebied van inclusief onderwijs en zijn een partner in de schoolontwikkeling.	SWV als organisatie Naast de informatiefunctie wordt de steunfunctie van het oudersteunpunt versterkt zowel in de scholen als ook centraal vanuit het SWV. Scholen en schoolbesturen Scholen betrekken ouders altijd bij het schoolklimaat in de groep en de school. Ouders dragen hier ook zelf aan bij. De school nodigt ouders hiervoor uit. Ouders worden aangesproken als groep met verantwoordelijkheid voor de groep kinderen in de groep/school. Netwerkpartners in de wijk Ouders voelen zich vrij om zelf ook vragen te stellen in school en worden gestimuleerd elkaar onderling steun te bieden. Netwerkpartners zijn met deze insteek aanwezig in de school.
De stem van het kind wordt gehoord en heeft invloed in het schoolbeleid.	Alle scholen laten kinderen meepraten en denken op welke manier zij geholpen worden bij de dingen die ze leuk en fijn vinden, maar ook die ze lastig vinden in school. Kinderen praten ook mee over het hele ondersteuningsbeleid op school.	SWV als organisatie Het hoorrecht van kinderen brengen we regelmatig onder de aandacht en we geven de gelegenheid de ervaringen en expertise op dit gebied onderling te delen. Scholen en schoolbesturen Alle scholen laten kinderen meepraten en denken op welke manier zij geholpen willen worden bij de dingen die ze lastig vinden in school. Kinderen praten ook mee over het hele ondersteuningsbeleid op school. Netwerkpartners in de wijk Vergelijkbaar met het hoorrecht in het onderwijs verwachten we dat netwerkpartners de inbreng van het kind ruimte geven in hun werkwijze.

6. De inclusieve wijk in 2030

Ouders en kinderen voelen zich gezien en gehoord in een inclusieve wijk; een wijk waarin zij zich thuisvoelen. Partners vanuit de voorschool, welzijn, en jeugdhulp werken samen vanuit een gedeelde inclusieve visie. Scholen in de wijk kennen elkaars expertise en werkwijze en weten ook een collega-school in de wijk te vinden als blijkt dat een kind niet of onvoldoende tot ontwikkeling komt in de eigen school. Vanzelfsprekend wordt dan onderzocht of expertise vanuit de andere school in de buurt of het S(B)O een goede mogelijkheid zou kunnen zijn. Deze onderzoekende stap wordt ook expliciet opgenomen in de zorg/ondersteuningsroute.

Om de benodigde schoolontwikkeling binnen scholen in de wijk goed af te stemmen op de kinderen in de wijk, brengen scholen de wijk waarbinnen ze zich bevinden met elkaar en met netwerkpartners in kaart. Door hier zicht op te hebben, kunnen scholen ook de eigen ontwikkeling ten aanzien van preventieve ondersteuning verder vormgeven. Vanuit een 'gezamenlijk' profiel van de wijk op basis van de kenmerken van de kinderen en gezinnen in de wijk staan scholen samen open voor alle kinderen in de wijk. In de basisondersteuning gaan we deze aansluiting op de populatie in de wijk en de onderlinge samenwerking in de wijk toevoegen.

Met de ontwikkeling naar inclusief onderwijs verschuift de aandacht van een 'dekkend aanbod' binnen het samenwerkingsverband naar onderwijs voor alle kinderen in hun eigen wijk of woonplaats.

De focus verschuift ook in de wijk van individueel maatwerk naar het versterken van of aanpassen van de pedagogische en didactische context. Vanuit een multidisciplinair onderwijsteam, binnen een school of gedeeld met meerdere scholen in die wijk, worden zowel (groepen) kinderen als leerkrachten ondersteund. Afwijzing aan de voordeur of onderlinge concurrentie tussen scholen vormen geen obstakels meer.

6.1 Hier staan we in 2026

- Er zijn instrumenten ontwikkeld voor het interprofessioneel (IPW) werken en in verschillende gemeenten/scholen is hiermee ervaring opgedaan. Er zijn multidisciplinaire teams actief in scholen.
- De samenwerking met gemeenten is structureel ingericht, bestuurlijk via de lijn van het OGGO en op beleidsniveau met ambtenaren onderwijs en jeugd. Er is ook samenwerking rond leerlingenvervoer op Twentsniveau. De samenwerking is gegroeid, maar verschuiving van individuele jeugdhulp naar collectieve, preventieve inzet is nog in ontwikkeling. Continuïteit hierin is een lastig onderwerp gebleken.
- De samenwerking tussen regulier – en speciaal onderwijs is gegroeid, met co-teaching als verbindend instrument.
- We stimuleren tijdelijk plaatsingen in het S(B)O. Door met kortere TLV's te werken stimuleren we het terugkeerperspectief, ook bij de school die een leerling heeft verwezen wordt ontwikkeling verwacht. Ook hier is dus de samenwerking versterkt, maar structurele wijkgerichte expertisenetwerken moeten verder worden ontwikkeld.
- De contacten met de gemeenten zijn goed. Schoolbesturen werken nog vooral individueel aan beleidsbeïnvloeding, hiervoor kan nog meer de kracht van 'samen' ingezet worden. We kennen een dekkend aanbod, maar de focus verschuift van een dekkend stelsel naar onderwijs voor alle kinderen in de wijk.

Voor de inclusieve wijk zijn de volgende stappen te zetten tot 2030:

De inclusieve wijk

Ambitie 2035	Hier willen we staan in 2030	Zo gaan we dat doen
Scholen in de wijk of het dorp werken met elkaar samen en dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het bieden van goed onderwijs en preventieve ondersteuning voor de kinderen en gezinnen in de wijk.	Elke school heeft een intensieve samenwerking met de voorschoolse voorzieningen uit de wijk, met als doel dat zoveel mogelijk kinderen kunnen starten in het regulier onderwijs en dat er preventief expertise vanuit het (gespecialiseerd) onderwijs kan worden ingezet om mee te denken over benodigde context in het onderwijs.	SWV als organisatie Financiële en kwalitatieve voorwaarden toepassen om samenwerking in de wijk verder te ontwikkelen. Stimuleren in het samenbrengen van houding, kennis en vaardigheden waarmee samenwerking in de wijk versterkt wordt. Samenwerken met schoolbesturen en netwerkpartners bij ontwikkeling van combinaties tussen regulier en speciaal onderwijs in de wijk. Cultuur en structuur bevorderen van welkom heten van alle kinderen. Schoolbesturen en scholen Als ontwikkelopdracht in co-creatie tussen school(besturen) expertisecentra ontwikkelen voor ondersteuning in de wijk. Netwerkpartners Partners uit het voorliggende veld en jeugdhulp werken preventief en collectief mee in de wijk vanuit een contextgerichte benadering die bevordert dat er thuisnabije onderwijsmogelijkheden zijn, gemeenten zijn hier stimulerend in Voorschoolse organisaties dragen, in samenwerking met het onderwijs, bij aan de ononderbroken ontwikkeling van kinderen bij de overstap naar het onderwijs.

De inclusieve wijk

Ambitie 2035	Hier willen we staan in 2030	Zo gaan we dat doen
Scholen in de wijk of het dorp werken met elkaar samen en dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor het bieden van goed onderwijs en preventieve ondersteuning voor de kinderen en gezinnen in de wijk.	Scholen in de wijk hebben zicht op hun populatie in de wijk en weten wat dit betekent voor hun onderwijsaanbod. Zij ontwikkelen hiermee een lokaal profiel. Als een leerling iets nodig heeft dat de school moeilijk of (nog) niet kan bieden is het vanzelfsprekend dat de school hulp inschakelt van een andere school in de wijk of samen met ouders een andere school in de wijk wordt bezocht.	SWV als organisatie Ondersteunen bij aanleveren van relevante data of deze data ontwikkelen. Schoolbesturen en scholen Opnemen van basisschool/basisschool onderzoek, in de zorg/ondersteuningsroute waarbij kennis en ervaring delen de voorkeur heeft boven een overstap naar een andere basisschool in de wijk. Stimuleren van kansrijk plaatsen waar sprake is van een (tijdelijk) plaats in het S(B)O. Netwerkpartners Partners uit het voorliggende veld en jeugdhulp werken preventief, collectief en geïntegreerd mee in de wijk vanuit een contextgerichte benadering. Ze versterken het normaliseren en bieden als het nodig is echt preventieve ondersteuning
	Elke school heeft een structurele samenwerking met welzijns- en hulpverleningsinstanties uit het voorliggende veld, waarin expertise wordt gedeeld en ingezet in de context van de leerling, gericht op de inclusieve pedagogiek in de wijk.	SWV als organisatie Samenwerking stimuleren en bevorderen. Kennis naar het SWV halen en delen over meer contextgericht werken en inclusieve pedagogiek. Inspiratiebijeenkomsten voor verschillende gremia, actuele ontwikkelingen naar binnen halen en delen op gebied van inclusie. Schoolbesturen en scholen Contacten met partners stimuleren en onderhouden en zoeken naar mogelijkheden binnen wetgeving en financiering. Netwerkpartners in de wijk Partners uit het voorliggende veld en jeugdhulp werken preventief en collectief mee in de wijk vanuit een contextgerichte benadering.

De inclusieve wijk

Ambitie 2035	Hier willen we staan in 2030	Zo gaan we dat doen
	Tussen scholen vanuit SBO, SO en regulier onderwijs vindt kennisdeling plaats als het gaat om de inzet van samenwerkingspartners in de wijk.	SWV als organisatie Stimuleren dat schoolbesturen hun aanbod van kennisdelen op elkaar afstemmen, gebruik maken van elkaars scholingspleinen/academies en samen opleiden/kennis ontwikkelen. Podium geven aan goed en best practices Schoolbesturen en scholen Materialen voor mogelijke gereedschapskist ontwikkelen en breder delen dan eigen bestuur. Netwerkpartners in de wijk Netwerkpartners doen mee in het delen van kennis, waar dit het onderwijs aan kinderen ten goede komt.
	Voor ouders is inzichtelijk hoe er in de wijk wordt samengewerkt en welk beroep zij kunnen doen op voorzieningen in de wijk.	SWV als organisatie Stimuleren van scholen om ouders te informeren, maar ook mee te laten denken over de inrichting van de wijk met betrekking tot voorzieningen. Ouder en Jeugdsteunpunt verder ontwikkelen en zicht hebben op wie in de wijk aanspreekbaar is. Schoolbesturen en scholen Goede informatievoorziening voor ouders inrichten en ruimte beschikbaar stellen waar ouders elkaar kunnen ontmoeten en evt. steunen. Netwerkpartners in de wijk Ontwikkeling van samenwerkingsrelaties en hierover communiceren met wijkbewoners.

We kijken minder naar het individuele kind en werken aan het versterken van de omgeving. Natuurlijk binnen de school, maar ook in voorschoolse voorzieningen, bij sport of de BSO, in het gezin en met jeugdhulppartners, gemeenten en anderen. Het samenwerken krijgt een andere vorm. Denken in ketens, waarbij iets in een bepaalde volgorde moet plaatsvinden, willen we loslaten. Ketendenken gaat uit van standaardisering van

7. Inclusief Twente Oost 2030

Binnen het samenwerkingsverband zorgen we voor een dekkend netwerk van onderwijsvoorzieningen. Gemeenten en het samenwerkingsverband werken nauw samen met scholen en andere partners om inclusief opgroeien en ontwikkelen mogelijk te maken. We zoeken als samenwerkingsverband ook actief de samenwerking op met de voorschoolse partners en de twee samenwerkingsverbanden VO in ons werkgebied. We vinden het noodzakelijk dat we samenwerken als een netwerk in plaats van losse ketens. Grenzen tussen organisaties en verschillende vormen van financiering hebben we in beeld en we gaan kostenbewust om met de budgetten van de ander. We zoeken samen naar kansen in plaats van belemmeringen in casuïstiek.

processen. Als je voldoet aan verschillende voorwaarden, kun je een intake doen, een TLV krijgen etc. Bert Wienen waarschuwt dat die standaardisering in samenwerking en overdracht een groot risico geeft op de-contextualisering. Een kind wordt los van de context beschreven en door de keten geleid bij overdracht. Ver weg van de leerkracht die lesgeeft, de ouder thuis of de hulpverlener die nauw betrokken is. In plaats daarvan kiezen we voor samenwerken als netwerkpartners, die op de plek waar het kind is, hun inbreng hebben. Integraal denken en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen staan centraal. Samenwerking met verschillende partners is geen doel op zich, maar een belangrijke

voorwaarde om inclusief opgroeien voor kinderen mogelijk te maken.
(Uit: 'Kappen met ketens', Willeke Doornbos en Bert Wienen).

We streven het volgende na: Alle partners in het onderwijs-zorgcontinuüm werken samen aan een inclusieve samenleving waarin ieder kind de kans krijgt zich optimaal te ontwikkelen en van betekenis kan zijn. We zorgen dat kinderen zich ononderbroken kunnen ontwikkelen binnen een compleet en dekkend regionaal aanbod van onderwijs en zorg. De randvoorwaarden zijn zo ingericht dat partners elkaar versterken en samen een dekkend netwerk vormen.

7.1 Hier staan we in 2026

- Binnen het samenwerkingsverband zijn de statuten en het bestuurlijke reglement vernieuwd. De raad van toezicht is onafhankelijk geworden en werkt met een toezichtkader. De ondersteuningsplanraad (OPR) is actief betrokken bij het samenwerkingsverband.
- Er wordt gewerkt met een decentraal model, met duidelijke verantwoordelijkheden bij de aangesloten schoolbesturen.
- De governance is stabiel en transparant. Met verdere gezamenlijke sturing op inclusie gaan we de volgende periode in.
- Er is een kwaliteitscyclus ontwikkeld. Er zijn in de afgelopen periode 12 bestuurlijke visitaties uitgevoerd, meerdere aspecten uit die rapportage zijn meegenomen in dit plan.
- In 2023 heeft een inspectieonderzoek plaatsgevonden waarbij er een voldoende werd gegeven op alle onderdelen en een goed op de kwaliteitscultuur. De verbeterpunten zijn opgepakt; er staat een stevig kwaliteitsfundament. De volgende stap is de kwaliteitszorg expliciet verbinden aan de inclusieve leeromgeving.
- De deelnamepercentages en TLV-afgiftes worden goed gemonitord, de afgifte van nieuwe TLV's laat na jaren van groei, sinds twee jaar een daling zien. De onderinstroom baart zorgen, deze is gegroeid en vlakkt nu wat af.
- De tijdelijke uitval uit het onderwijs is gestegen in de afgelopen twee jaar, dit vraagt om verdere analyse. De data is beschikbaar en toegankelijk, deze kan nog sterker ingezet worden op de sturing richting inclusie.

Voor inclusief Twente Oost zetten we de volgende stappen tot 2030:

Ambitie 2035	Hier willen we staan in 2030	Zo gaan we dat doen
Samenwerken aan een inclusieve samenleving.	In 2030 werken we als netwerkpartners vanuit één gedeelde visie op inclusie. We zorgen ervoor dat kinderen zich ononderbroken kunnen ontwikkelen door een volledig en inclusief aanbod van onderwijs en zorg. Onze focus ligt op het voorkomen van thuiszitten, het versterken van duurzame samenwerking en het creëren van de juiste randvoorwaarden om een dekkend aanbod mogelijk te maken.	SWV als organisatie Aanjager van het gezamenlijk uitdragen van de visie op inclusie Overzicht houden over het dekkend netwerk in het werkgebied en in samenwerking met schoolbesturen sturen op het ontwikkelen van nieuwe vormen van aanbod en combi-functies tussen regulier en speciaal onderwijs Zorgdragen voor betrouwbare data om te kunnen sturen en ontwikkelen. Vanuit het SWV voeren we een doelgroep analyse uit die inzicht geeft voor welke doelgroepen we inclusief onderwijs kunnen bieden en waar specialistische voorzieningen noodzakelijk blijven. Het gesprek starten in het SWV over verschillende scenario's over toekomstige samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs. Minimaal 1 x per jaar initieert het SWV op deelregio-niveau een gesprek tussen onderwijsbesturen en gemeenten over inclusie bestendige huisvesting en spreiding van specialistische voorzieningen in de regio. Hierbij worden huisvestingsverzoeken besproken en is er aandacht voor een goede spreiding van voorzieningen. De ingezette veranderingen hebben ook gevolgen voor het leerlingenvervoer. Als er andere arrangementen bedacht worden, is het van belang om tijdig na te denken over het leerlingenvervoer. Het SWV stimuleert structureel overleg hierover met gemeenten en het SWV.
		Schoolbesturen en scholen Nemen verantwoordelijkheid in de integrale netwerksamenwerking waarbij inclusie het uitgangspunt is. Werken aan een mindset naar professionals en ouders waarin normaliseren en het versterken van de sociale basis (ondersteuningsvragen zoveel mogelijk in het netwerk of binnen de school oppakken) het streven is. Realiseren, in samenwerking met gemeenten, een blijvend netwerk van onderwijsvoorzieningen, zo thuisnabij en inclusief mogelijk.
		Netwerkpartners Gemeenten in ons werkgebied zetten zich in om belemmeringen in regelgeving en in financiering zoveel mogelijk weg te nemen, zodat de thuisnabije omgeving ondersteund wordt en inclusie en normalisering voor kinderen in het onderwijs-zorg continuüm mogelijk is. Daarnaast stimuleren gemeenten, in afstemming met het onderwijs, inclusiebestendige voorzieningen in de onderwijshuisvesting en het leerlingenvervoer. Jaarlijks wordt hierover overleg gevoerd tussen onderwijs en gemeenten op deelregio-niveau om te komen tot een inclusief IHP, of actualisering hiervan. Jaarlijks vindt minimaal 1 overleg plaats tussen gemeenten en SWV over het onderwerp leerlingenvervoer, per deelregio of over het gehele werkgebied. Het doel is om te onderzoeken of er uniforme afspraken gemaakt kunnen worden, kennisdeling over vervoersmogelijkheden en stimuleren van zelfstandigheid, maar ook onderzoeken wat er kan in afwijkende situaties. https://vng.nl/sites/default/files/2021-05/handreiking-verrassend-passend-leerlingenvervoer.pdf De ontwikkeling naar inclusief onderwijs heeft consequenties voor het leerlingenvervoer. Als er meer kinderen in de wijk naar school gaan, zal er minder of ander leerlingenvervoer nodig zijn.

Inclusief Twente Oost

Ambitie 2035	Hier willen we staan in 2030	Zo gaan we dat doen
		SWV VO 2302 en SWV Twente Oost PO intensiveren de samenwerking gericht op een ononderbroken ontwikkeling en zetten samen een vernieuwd Ouder en Jeugdsteunpunt op, waarbij ook leerlingen kunnen aankloppen. Voor de leerlingen in de gemeente Haaksbergen en Hof van Twente wordt periodiek overleg gevoerd met SWV Slinge Berkel. Jeugdhulp en welzijnspartners nemen verantwoordelijkheid voor het uitdragen en vertalen van de visie op preventieve en collectieve zorg in de integrale netwerksamenwerking met het onderwijs in Twente Oost.
Leernetwerk en professionalisering.	We bieden iedere professional in de school de gelegenheid deel uit te maken van een lerend netwerk.	SWV als organisatie Het SWV is stimulerend en faciliterend in de opzet van boven bestuurlijke netwerken. We zoeken waar mogelijk en passend verbinding met Hogeschool Saxion, de Lerende Leraren. We geven verhalen en good practices een podium via netwerkbijeenkomsten en onze communicatiekanalen zoals website, nieuwsbrief en socials. We geven vervolg aan de bestuurlijke visitaties. Vanuit het SWV stimuleren we netwerkontwikkeling en kennis delen gericht op inclusie ook via KC netwerken/directie overleggen/ intervisie. Schoolbesturen en scholen Schoolbesturen en schoolteams richten een ontwikkelingsgerichte structuur in, zodat er ruimte is voor inclusie. Dit kan een bestuur zelf oppakken, of op wijkniveau met andere partners vormgeven. Er is ruimte voor intervisiebijeenkomsten en netwerkontwikkeling met vakgenoten. Netwerkpartners in de wijk Netwerkpartners vormen een onderdeel van het samen leren. Zij sluiten aan bij leerteams van scholen in de wijk of nodigen hen uit bij eigen netwerken.
Er staat een stevige basisondersteuning op iedere school, waarbinnen ook kinderen met meer- en hoogbegaafdheid zich goed kunnen ontwikkelen..	Het document basisondersteuning is herzien en aangepast aan een meer contextgerichte benadering. Om een bredere groep kinderen te bedienen in de wijk is een 'gereedchapskist' beschikbaar. Deze gereedchapskist bevat specifieke expertise (op basis van de doelgroepen- analyse van het SWV) en kan daarmee aansluiten op bij vraagstukken in scholen en wijken. Er is een passende, multidisciplinaire hulpstructuur beschikbaar die in kan worden ingezet als het moeilijk is kinderen in het onderwijs te houden (o.a. HB, thuiszitters)	SWV als organisatie De basisondersteuning wordt verder uitgewerkt naar een inclusieve en contextgerichte werkwijze. Het SWV neemt hier initiatief in en ontwikkelt dit met aangesloten professionals. Het SWV initieert de hulpstructuur en bouwt dit af waar dit kan en neemt het voortouw in het aanreiken van middelen die het vakmanschap in de groep versterken. Schoolbesturen en scholen Dragen zorg voor blijvende implementatie en ontwikkeling van de verbrede basisondersteuning. Mee ontwikkelen 'gereedchapskist'. Netwerkpartners in de wijk Zijn beschikbaar om meervoudige perspectieven in het onderwijs te brengen bij kinderen waarbij aanbod moeilijk passend is te maken, of schoolaanwezigheid lastig is.

Inclusief Twente Oost

Ambitie 2035	Hier willen we staan in 2030	Zo gaan we dat doen
Er is zicht op het aantal kinderen dat niet naar school gaat en op de oorzaak hiervan. In samenwerking met partners worden passende interventies ingezet om de schoolaanwezigheid te bevorderen.	De werkwijze met betrekking tot 'schoolaanwezigheid' is binnen elk schoolbestuur geïmplementeerd en de data zijn onderdeel van beleid en de monitoring binnen het schoolbestuur. Binnen elke deelregio is, in samenwerking met partners, een werkwijze ontwikkeld waarin duidelijk is hoe te handelen als er sprake is van stagnerende situaties. Deze werkwijze doet recht aan 'denken in kansen'.	Stimuleren en aanjagen van eigenaarschap ten aanzien van schoolaanwezigheid binnen de aangesloten schoolbesturen. Werkwijze 'wel in ontwikkeling' invoeren in het werkgebied van het SWV (thuiszitterssubsidie). Initiëren en monitoren van een te ontwikkelen werkwijze die recht doet aan de visie op inclusie, bij stagnerende situaties, waarbij een cyclus van leren en ontwikkelen wordt ingericht. Schoolbesturen en scholen Zorgdragen voor en sturen van verdere implementatie van de werkwijze van schoolaanwezigheid en de data gebruiken voor verdere beleidsontwikkeling in de schoolorganisatie. Samenwerken voor schoolaanwezigheid van kinderen. In geval van thuiszitten, realiseren van een passend aanbod in een periode van maximaal 3 maanden. Netwerkpartners in de wijk Periodieke afstemming en samenwerking met Leerplicht en JGZ als samenwerkingspartners in de school of de wijk om de schoolaanwezigheid verder te stimuleren.
Er is een goed werkend Ouder en Jeugdsteunpunt voor ouders en kinderen in het PO en VO, waarbij informatie en ondersteuning beschikbaar is.	Het huidige Ouder- en Jeugdsteunpunt is, in samenwerking met een klankbordgroep ouders, aangepast en verbreed naar het VO en er is een informatiefunctie voor kinderen ingericht. Er zijn stappen gezet voor het inrichten van de steunfunctie. .	SWV VO 2302 en SWV Twente Oost PO intensiveren de samenwerking tussen PO en VO voor continuïteit in de ononderbroken ontwikkeling en zetten samen een vernieuwd Ouder- en Jeugdsteunpunt op, waarbij ook leerlingen kunnen aankloppen.

8. Bedrijfsvoering in relatie tot het ondersteuningsplan

8.1 De weerbarstige praktijk van alle dag

We werken hard aan inclusief onderwijs en schoolbesturen delen die ambitie met elkaar. Tegelijkertijd bewegen we ons in een (systeem)wereld die daar nog niet op ingericht is. Kinderen in het S(B)O hebben een TLV nodig om gebruik te maken van het specialistische aanbod. Om die TLV te aan te vragen wordt de onderwijsbehoefte van de individuele leerling beschreven, terwijl we juist meer willen investeren in een pedagogische basis die goed is voor de hele groep.

Scholen voor S(B)O worden bekostigd op basis van het aantal kinderen met een TLV, verdeeld over verschillende bekostigingscategorieën. We willen die expertise graag ambulant kunnen inzetten binnen de reguliere scholen, maar door de huidige financieringsstructuur is het geld nodig voor de kinderen in de S(B)O school. Hier schuurt het tussen ambitie, opdracht en regelgeving, oftewel de systeemwereld.

Leerkrachten die nu worden opgeleid krijgen nog weinig mee over de beweging naar inclusief onderwijs, dit is overigens wel in ontwikkeling. Het curriculum van de PABO is nog onvoldoende aangepast om inclusiever te werken en dat geldt ook voor de vervolgoopleidingen. Als SWV hebben we hierin de taak dit te agenderen en ook in de landelijke werkagenda is dit in ontwikkeling. Binnen de

Hogeschool van Utrecht is een actief lectoraat op het gebied van inclusie. Nieuwe wetten en systemen worden stap voor stap ontwikkeld op basis van ervaringen in de praktijk. Dat maakt het een langdurig proces, waarin een proactieve houding van het veld essentieel is. Er zit ruimte binnen de huidige regels en die willen we goed benutten. <https://www.steunpuntpassendonderwijs-povo.nl/thema/ruimte-in-regels/>. We zijn ervan overtuigd dat er binnen de huidige kaders al stappen gezet kunnen worden; dat gebeurt ook al. Belangrijk is dat scholen zich gesteund voelen in dit proces. Daar richten we ons op, met oog en oor voor de weerbarstige praktijk. Het realiseren van inclusief onderwijs is geen eindpunt, maar een beweging. Het vraagt om voortdurende inspanning en nauwe samenwerking van het onderwijs en partners, met één gezamenlijk doel: dat alle kinderen kunnen meedoen.

Schoolbesturen werken vanuit de eigen organisatie binnen het samenwerkingsverband aan de gemeenschappelijke ambities. De organisatiegrenzen kunnen gaan knellen als scholen van verschillende besturen meer gaan samenwerken. Om de beschikbare expertise in het samenwerkingsverband te houden zijn verschuivingen nodig in het personeelsbestand, waar een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor nodig is. Hier zijn nog allerlei knelpunten te bedenken. Dit zijn vraagstukken die zich nu al sporadisch, maar de komende tijd vaker zullen aandienen.

8.2 Kwaliteit

In ons kwaliteitsbeleid zijn we gericht op leren en continu verbeteren, waarbij we effectieve en efficiënte samenwerking tussen scholen, schoolbesturen en netwerkpartners stimuleren. Met inclusief onderwijs zijn we een weg ingeslagen waarbij we onze ambitie kennen, maar de weg ernaar toe gaandeweg met elkaar moeten ontdekken. In gesprek met elkaar komen we steeds een stap verder en helpen we elkaar. Er wordt gewerkt met bestuurlijke visitaties, hierin zit ook belangrijke informatie over waar een schoolbestuur staat met betrekking tot de ontwikkelingen, maar ook informatie waar anderen weer van kunnen leren.

Naar aanleiding van dit ondersteuningsplan, wordt het kwaliteitsbeleid herijkt en aangepast aan de nieuwe ontwikkelingen binnen het samenwerkingsverband.

We werken cyclisch volgens de PDCA-cyclus. Er zijn nog enkele bronnen binnen ons samenwerkingsverband die we onbenut laten en waar kwaliteitsinformatie uit te halen is. Denk bijvoorbeeld aan de TLV aanvragen die gedaan worden. Dit gaan we verder ontwikkelen.

De komende planperiode leggen we de nadruk op evalueren en leren van elkaar. Helpend hierbij zijn jaarplannen, managementinformatie en ter zake doende data van bijvoorbeeld TLV afgifte, deelnamecijfers etc.

Het doel van het evalueren is leren en verbeteren. We werken met jaarplannen die afgeleid worden van het ondersteuningsplan. Het jaarplan beslaat dan een schooljaar; vanuit dit ondersteuningsplan start het eerste jaarplan in schooljaar 2026-2027. Het ondersteuningsplan werkt met een cyclus van vier jaar. Belangrijke bronnen voor evaluatie zijn dan de bestuurlijke visitaties, de regionale audit met omliggende samenwerkingsverbanden, een tussenevaluatie van het ondersteuningsplan, het vier jaarlijkse onderzoek van de Inspectie.

In de jaarlijkse cyclus werken we met instrumenten als het jaarplan, de schriftelijke monitor, waarop de bestuursgesprekken volgen, de begroting en het bestuursverslag met jaarverslag. Door het jaar heen werken we met de management rapportage, periodieke rapportage uitvoering jaarplannen en

verschillende overlegvormen intern en extern met partners. Allemaal belangrijke bronnen die iets zeggen over hoe we ons werk doen en waar we moeten bijstellen. We kiezen voor een ontwikkelingsgerichte insteek, waarbij we meer grip proberen te krijgen op de doelmatigheid.

8.3 Communicatie

We willen dat het ondersteuningsplan en de daarvan afgeleide jaarplannen een levendig document worden binnen de scholen, schoolbesturen, gemeenten en andere netwerkpartners. Met een ondersteuningsplan alleen verandert er weinig in de wereld van de school. Hierover moeten we dus voortdurend communiceren met alle betrokkenen en scholen uitnodigen mee te doen. Communicatie over het ondersteuningsplan begint al tijdens het proces van evalueren, dan de fase van opstellen tot en met de presentatie van het nieuwe plan. We zoeken de schoolbesturen op, presenteren in directie- en IB/KC overleggen, we zoeken de stakeholders op en gebruiken onze website, nieuwsbrieven en social media om (succes) verhalen, maar ook dilemma's te delen. Deze stappen worden verwerkt in een communicatieplan.

Communicatie verstaan we als een werkwoord, een continu proces waar we veel aandacht aan besteden.

We maken van het ondersteuningsplan ook een visual, die uitgereikt kan worden aan alle scholen.

8.4 Financiën

Met elkaar hebben we de opdracht om te komen tot inclusief onderwijs en daarom richten we ons de komende planperiode op het ontwikkelen van een meer contextgerichte aanpak. We zetten een beweging in van individu centraal naar de inclusieve leer-omgeving.

De belangrijkste baten van het samenwerkingsverband worden gevormd door het aantal basisschoolkinderen in ons werkgebied en het aantal kinderen in het gespecialiseerd onderwijs. We kennen al een aantal jaren op rij een krimpend leerlingenaantal. De lasten bestaan uit een opdracht voor iedere leerling in het gespecialiseerd (basis) onderwijs. Voor een begrotingsjaar wordt als teldatum 1 februari gebruikt van het jaar voorafgaand aan de begroting.

Een dalend leerlingaantal en tot voor kort toenemende deelname aan het S(B)O legde een grote druk op de financiën, de beschikbare middelen voor ondersteuning in het reguliere onderwijs namen af.

Het bedrag dat over blijft na aftrek van lasten en kosten voor beleidsprogramma's in de begroting wordt op basis van leerlingaantal afgedragen aan de schoolbesturen, die hiermee ook de verantwoordelijkheid dragen. Deze manier van verdelen vraagt om herbezinning, omdat er vragen zijn in hoeverre deze, op historische gronden gebaseerde afspraak, recht doet aan kansengelijkheid binnen het onderwijs.

Overzicht baten en lasten	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Totaal baten	€ 30.636.640	€ 30.262.222	€ 29.969.711	€ 29.664.711	€ 29.664.711
Bekostiging <u>lichte</u> ondersteuning SWV	€ 12.415.608	€ 12.274.704	€ 12.159.680	€ 12.077.520	€ 12.077.520
Bekostiging <u>zware</u> ondersteuning SWV	€ 17.614.286	€ 17.382.928	€ 17.210.400	€ 17.097.267	€ 17.097.267
Schoolmaatschappelijk werk	€ 191.746	€ 191.590	€ 190.631	€ 189.924	€ 189.924
Overige baten/subsidies	€ 415.000	€ 413.000	€ 409.000	€ 300.000	€ 300.000
Totaal lasten	€ 30.896.640	€ 30.362.222	€ 30.049.711	€ 29.664.711	€ 29.664.711
Verplichte afdrachten					
Zware ondersteuning	€ 13.746.999	€ 13.403.952	€ 13.239.886	€ 13.239.886	€ 13.239.886
Lichte ondersteuning	€ 7.311.641	€ 6.776.270	€ 6.546.825	€ 6.546.825	€ 6.546.825
Programma's					
Management en Organisatie	€ 277.000	€ 277.000	€ 277.000	€ 277.000	€ 277.000
Kosten toewijzing TLV	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Afdrachten	€ 7.949.000	€ 8.358.000	€ 8.444.000	€ 8.156.000	€ 8.156.000
Overige programma's	€ 1.412.000	€ 1.347.000	€ 1.342.000	€ 1.245.000	€ 1.245.000
Saldo baten en lasten	€ -260.000	€ -100.000	€ -80.000	€ -	€ -

In het eerste jaar van het nieuwe ondersteuningsplan organiseren we gesprekken hierover om te zien óf en zo ja hoe we tot een andere verdeling komen. Hiervoor wordt een proces ingericht dat al start in 2026. Beleid met betrekking tot de financiën van het samenwerkingsverband staat beschreven in het financieel beleidsplan. Dit wordt weer geactualiseerd aan het ondersteuningsplan zodra dit is vastgesteld.

Voor de begroting voor 2027, het eerste volle kalenderjaar van het nieuwe ondersteuningsplan 2026-2030, staan de in te richten programma's nog niet vast. Een financieel kader voor dat begrotingsjaar wordt beschreven in de kaderbrief die voor de zomer van 2026 verschijnt.

Als we de ambities op het gebied van inclusie realiseren, gaat dit gepaard met dalende aantallen kinderen in het speciaal (basis) onderwijs. Deze daling is nu goed in gang gezet en die willen we vasthouden. Een indicator die we kunnen benutten voor het verder ontwikkelen van inclusief onderwijs vertaalt zich in een lagere deelname aan het gespecialiseerd (basis) onderwijs. Als het lukt om de ingezette daling vast te houden en door te zetten, leidt dat tot fors toenemende budgetten om inclusief onderwijs in het regulier onderwijs verder te ontwikkelen. Expertise vanuit het S(B)O valt vrij en kan structureel benut worden in het reguliere onderwijs. Hier maken we de komende tijd afspraken over met elkaar, evenals over de omvang, volume en spreiding van de in stand te houden gespecialiseerd onderwijs (GO)-voorzieningen.

8.5 Begrotingsproces

Het ondersteuningsplan wordt steeds uitgewerkt in jaarplannen en in de begroting. Beleid en begroting zijn gekoppeld. In het voorjaar wordt met behulp van een kadernotitie (financiële) focus aangebracht voor het jaar daaropvolgend. In het najaar gebruiken we dit uitgangspunt voor de op te stellen begroting. Op de begroting staan bedragen in beleidsprogramma's die gebruikt worden voor ambities op SWV-niveau. Het bedrag dat na aftrek van de lasten en de programma's overblijft, gaat als afdracht naar de aangesloten schoolbesturen. De verdeelsleutel van die middelen is in 2026 onderwerp van gesprek voor alle aangesloten schoolbesturen. Het streven is dat een eventueel aangepaste verdeelsleutel in het begrotingsjaar 2027 toegepast kan worden.

Qua eigen vermogen houden we als SWV een bedrag aan dat op basis van de jaarlijkse risicoanalyse wordt vastgesteld, hier groeien we in een klein aantal jaren naar toe. Dit is ruimschoots minder dan de toegestane signaleringsnorm, er blijft geen geld op de plank liggen.

In het financieel beleidsplan staat het beleid op het gebied van de financiën beschreven dat van toepassing is binnen het samenwerkingsverband. Na vaststelling van het nieuwe ondersteuningsplan wordt dat geactualiseerd aan de nieuwe planperiode.

8.6 Vangnetregeling

Bij de uitwerking van de 'vereenvoudiging van de bekostiging primair onderwijs' voor het S(B)O zijn er gevolgen opgetreden bij het verdwijnen van de 2e peildatum in de bekostiging van kinderen als er sprake is van tussentijdse groei van het aantal leerlingen. Hiervoor is een landelijke vangnetregeling ontwikkeld waar het SWV Twente Oost PO gebruik van maakt. Deze vangnetregeling is hieronder beschreven.

De vangnetbepaling

Gelet op artikel 18, lid g uit de WPO (of artikel 17, lid h uit de WVO)¹⁵ wordt door ons samenwerkingsverband op de volgende manier de hoogte van de vangnetbekostiging vastgesteld. Deze manier sluit aan op de handreiking die is opgesteld door een werkgroep op initiatief van het Steunpunt Passend Onderwijs bestaande uit de PO-Raad, de VO-raad, de Sectorraad GO, het Netwerk LPO en de Sectorraad SWV VO (inmiddels opgegaan in ONSwv).

Deze vangnetbekostiging is er voor onze scholen als er een meer dan gemiddelde toename van het aantal inschreven leerlingen met een TLV en residentiële leerlingen, niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI, heeft plaatsgevonden in de periode 2 februari t/m 1 juni. Ons samenwerkingsverband zal de school bekostigen aan de hand van de netto instroom per ondersteuningscategorie van de leerlingen met een nieuwe toelaatbaarheidsverklaring en nieuwe residentiële leerlingen (niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI)

uit ons samenwerkingsverband in de periode van 2 februari t/m 1 juni. Deze bekostiging heeft betrekking op het kalenderjaar dat volgt op de periode waarin de instroom heeft plaatsgevonden. De vangnetbepaling wordt als volgt uitgevoerd:

De school stelt zelf vast dat het aantal ingeschreven leerlingen met een TLV (inclusief de residentiële leerlingen, niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI) op de school in de periode 2 februari t/m 1 juni meer is toegenomen van in de periode 1 september t/m 1 februari. Als dit het geval is, dan is er sprake van meer dan gemiddelde toename en worden de volgende stappen gevolgd. De school stuurt een declaratie naar het samenwerkingsverband, waarin onderstaande opsomming verwerkt is. De declaratie wordt uiterlijk aan het einde van kwartaal 1 van het betreffende bekostigings- en begrotingsjaar door de S(B)O school ingediend. Als dit vanwege omstandigheden niet lukt, dan laat de S(B)O school dit tijdig weten aan het SWV en wordt gezamenlijk naar een oplossing gezocht. Het initiatief ligt bij de school/ het bestuur. Ten tijde van het opstellen van de begroting kan het SWV via de rekentool de bedragen al aflezen die in het eerste kwartaal door de S(B)O school gefactureerd gaan worden en deze opnemen in de begroting.

De declaratie bevat:

Een onderbouwing van de meer dan gemiddelde toename.

De netto instroom (instroom minus uitstroom) per ondersteuningscategorie uit ons samenwerkingsverband in de periode van 2 februari t/m 1 juni. De instroom betreft alle ingeschreven leerlingen met een nieuwe TLV en de nieuwe residentiële leerlingen, niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI. Voor de uitstroom zijn alle leerlingen relevant, niet zijnde ingeschreven bij een JJI of GJI.

Het bedrag per ondersteuningscategorie, dat bestaat uit de netto instroom per ondersteuningscategorie, vermenigvuldigd met de bedragen uit de ministeriële regeling.

Het totaalbedrag voor ons samenwerkingsverband, dat bestaat uit een optelsom van de bedragen per ondersteuningscategorie. Als dit bedrag negatief is, dan stuurt de S(B)O school geen declaratie naar het samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband verifieert de declaratie van de school op basis van beschikbare informatie vanuit DUO. Bij correctie verificatie maakt het samenwerkingsverband het bedrag over naar de S(B)O school/bestuur in het nieuwe kalenderjaar.

9. Bijlagen

De hieronder aangegeven bijlagen zijn allemaal te vinden op de website van het samenwerkingsverband en nemen we als actieve link op in deze lijst. Voor de bijlagen geldt dat ze ten tijde van schrijven van het plan actueel zijn. In het ondersteuningsplan beschrijven we een ontwikkeling voor de komende vier jaren. Waar dit consequenties heeft voor een bijlage, wordt deze geactualiseerd aan de dan geldende praktijk.

1. [Handboek basisondersteuning](#)
2. [Kwaliteitskaders Passend Onderwijs HB](#)
3. [Zorgstructuur HB-leerlingen](#)
4. [Procedure aanvraag Toelaatbaarheidsverklaringen](#)
5. [Beoordelingskader Toelaatbaarheidsverklaringen](#)
6. [Landelijke bekostigingscriteria categorie 2 en 3](#)
7. [Procesbeschrijving kansrijk plaatsen BaO > BaO](#)
8. [Procesbeschrijving kansrijk plaatsen BaO > S\(B\)O](#)
9. [Procesbeschrijving kansrijk plaatsen S\(B\)O > BaO](#)
10. [Procesbeschrijving TLV voor 2 jaar](#)
11. [TLV schema 2 jaar](#)
12. [Aanvraagformulier voor hernieuwingen na 2 jaar](#)
13. [Doorstroomprotocol van SO naar SBO of BAO](#)
14. [Overzicht van aangesloten schoolbesturen](#)
15. [Kwaliteitsbeleid](#)
16. [Financieel beleidsplan](#)

Met dank aan:
Illustraties: Babette Imbrogiano
Foto's: Jeanette Scholten

10. Lijst met afkortingen

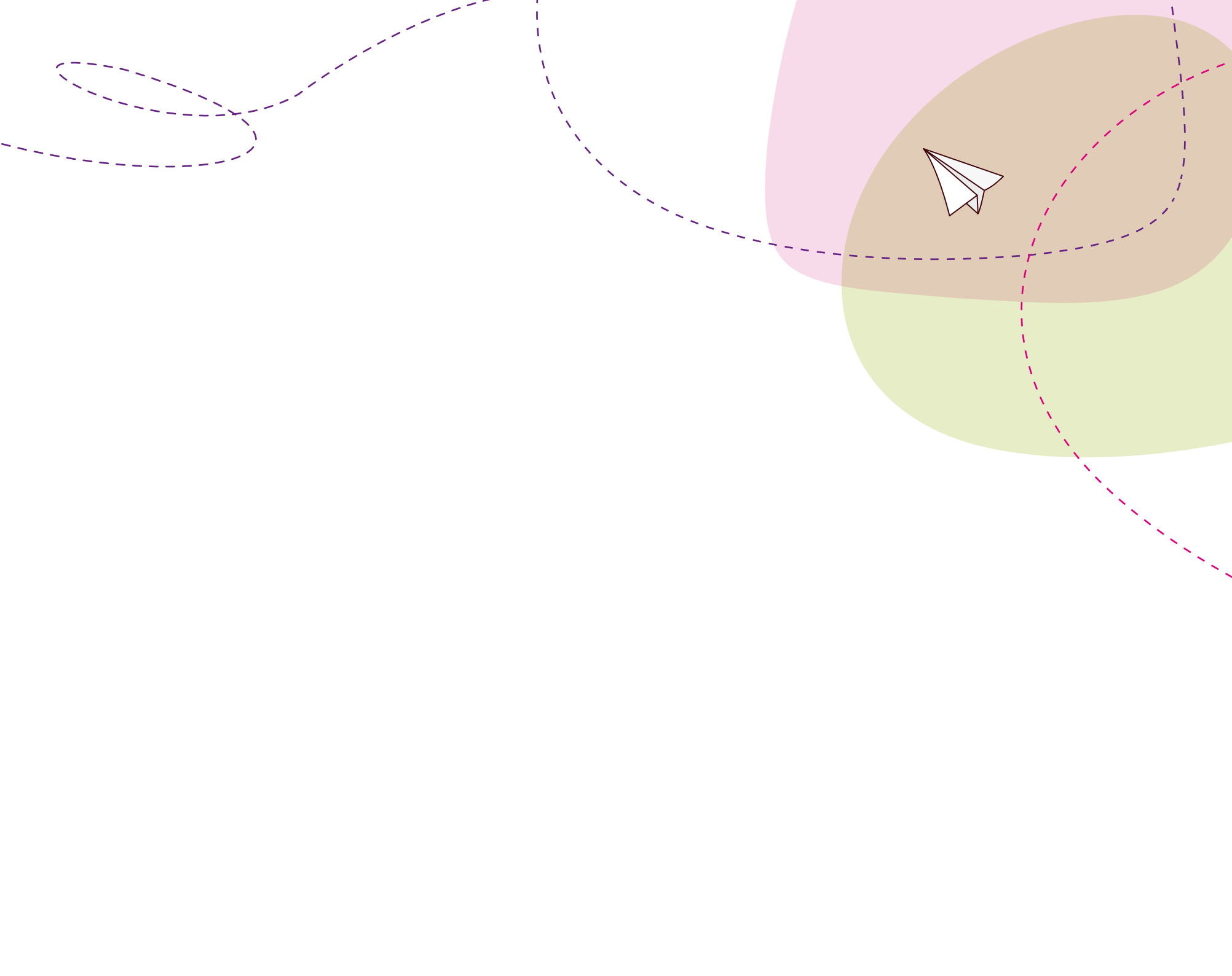
AO	Afstemmingsoverleg
Bao	Basisonderwijs
CvA	Commissie van Arrangeren
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
GJI	Gesloten jeugdinrichting
GO voorziening	Gespecialiseerd onderwijs voorziening
HB	Hoogbegaafd
IB	Intern begeleider
IKC	Integraal Kind Centrum
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JJI	Justitiële Jeugdinrichting
JHT	Jeugdhulpteam
KC	Kwaliteitscoördinator
LEA	Lokaal educatieve agenda
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
OJA	Onderwijs Jeugd arrangement
OPR	Ondersteuningsplanraad
PO	Primair onderwijs
POVO-checklist	Primair onderwijs/voortgezet onderwijs checklist
SBO	Speciaal basisonderwijs
SNS klas	Samen naar school klas
SJT	Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente
SO	Speciaal onderwijs
SWV	Samenwerkingsverband
TLV	Toelaatbaarheidsverklaring
VO	Voortgezet onderwijs
WMS	Wet medezeggenschap scholen

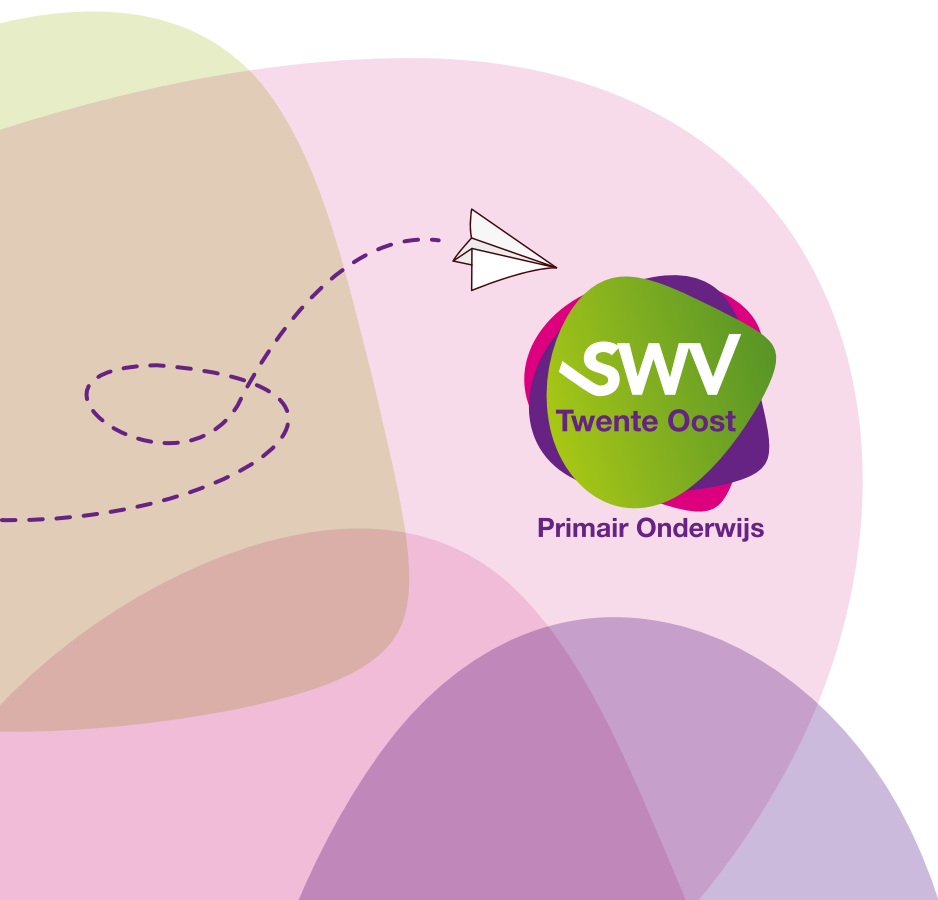
11. Lijst met aangesloten schoolbesturen

Stichting Symbio
Stichting Expeditie Wijz
Stichting Openbaar Primair Onderwijs Hof van Twente
Stichting Brigantijn
Stichting Keender
Vereniging voor Algemeen Bijzonder Montessorionderwijs Haaksbergen
Stichting Kansrijk Onderwijs Enschede (KOE)
Stichting Consent
Enschedeese Schoolvereniging (ESV)
Stichting Vrije Scholen Athena
Stichting voor Onderwijs op Islamitische grondslag in Midden en Oost-Nederland (SIMON)
Stichting Katholiek Onderwijs Noord Oost Twente (KONOT)
Stichting Katholiek Onderwijs Losser en Overdinkel (SKOLO)
Stichting Departement Oldenzaal en Omstreken der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen (Nutsschool)
Scholengroep Hannah
Stichting Katholiek Onderwijs Twenterand (SKOT)

Stichting Speciaal Onderwijs Twente Oost Gelderland (SOTOG)
Stichting Attendiz

Primair Onderwijs